№ 176 | Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem | פריין 20 גראשען | Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 57, פון אַדמיניסטראַציע 47.

דינסטאָג, כ"ב תמוז תרפ"ט. | 30 lipca 1929 r. | 22-טער יאָהרגאַנג.

גרויסע פּאָליטישע עקספּאָזע פון פּראָפ. ווייצמאַן

אויף דער צווייטער זיצונג פון ציוניסטישען קאָנגרעס

די בעציהונג פון דער אַרבייטער-רעגירונג צו די יודישע פּאַסטולאַטען איז אַ"י. — דער אָפּמאַך וועגען דער יודישער אַגענץ איז גינסטיג פאַר דער צוין. אַרגאַניזאַציע. — די 4 עליה האָט געגעבען פיל גוטע רעזולטאַטען פאַר'ן אויפבוי פון ארץ-ישראל

רעפעראַטען פון ד"ר ראָזענבליטה און פּראָפ. בראָדעצקי. — וויכטיגע מיטטיילונג פון דער ענגלישער רעגירונג

נחום סאָקאָלאָוו געוועהלט אַלס פּאַרזיצער פון קאָנגרעס

געוועהלט דאָס פּרעזידיום פון קאָנגרעס

דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט בייזיצער אין פּרעזידיום.

צוריך, 29. (יט"א)

די הענטיגע פּאַרטומאָג-זיצונג פון קאָנגרעס און פּאַרגעקומען אין „הויז דער קויפלייטע".

עס איז געוועהלט געוואָרען אַ פּרעזידיום. אַלס פּאַרזיצער פון קאָנגרעס איז געוועהלט געוואָרען נחום סאָקאָלאָוו. אַלס וויצע-פּאַרזיצ. לעאָ מאַצאָזין, אוסושקין, הרב מאיר בערלין, דעפּ. הערשעל פּאַרבשטיין, דעפּ. ד"ר לעאָן דשך, א. פּאָדלעשעווסקי, בן גוריון הרב סלוויר, פּרעטמאַן (קאַנאַדאַ) שפּרינצאַק און ד"ר בערנהאַרד (בוקאַרעסט).

פּאַרזיצער פון פּרעזידיום איז לעאָ מאַצקין.

עס זענען אויך געוועהלט געוואָרען 12 אַסעסאָרען, דערונטער פון פּוילען: דעפּ. ד"ר י. ראָזענבלאַט (לאָדז), זונגמאַן און פּערלאָ.

אַלס סעקרעטאַרען זענען געוועהלט געוואָרען 10, דערונטער פון פּוילען: ד"ר פּעהערבוש (לעמבערג) און נעפּלער (וואַרשאָ).

פּאָליטישער רעפעראַט פון פּראָפ. חיים ווייצמאַן

באַלד נאָך דער וואַהל פון פּרעזידיום נעמט דאָס וואָרט דער פּרעזידענט פון דער אַלוועלטלעכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, פּראָפ. חיים ווייצמאַן, וועלכער האַלט אין נאָמען פון דער עקזעקוטיוו אַ רעפעראַט וועגען דער פּאָליטישער לאַגע און ציונזם.

אין אָנהויב פון זיין רעדע רעדט דער פּרעזידענט אַרום די אויסמונג פּאָליטישע נעשעמאַלטונג און אָנגלאַנד, דאָס קומען צו דער מאַכט פון דער אַרבייטער-פּאַרטיי. ער קומט צו דער אויספיר: רונג, אַז אויף אַ גוטע פּאָליטיק פון די נייע מאַכט-האָבער לגבי די ציוניסטישע פּאָסטולאַטען דאַרף מען זיך אויסגיט רוהיקען. פיל פראַגען, וואָס זיער פּערזענלעך אין געוועזען אָפּהענגיג פון דער ענגלישער רעגירונג, זענען געבליבען נישט אָרלערונג. דאָס האָט גערעגט דערצו, אַז אויף די עקזעקוטיוו אין נישט געווען בכח צו אַרפּוהלען פיל פון איהרע פערשפּרעכונגען. ווייטער רעדט ער אַרום אַ גאַנצע רעה וועכטיגע פראַגען, ווי דאָס בעשעפטיגען יודישע אַרבייטער בײַ רעגירונגס-אַרבייטען, דעם פּאַרט-בוי אין חיפה, דעם סכסוך צוליב די געשעהענישען בײַ דער כותל מערבי, די מינוריטעטען-פּאָליטיק פון דער אַ"י רעגירונג. אין משך פון יאָהר האָט די רעגירונג אויפגעגעבען דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע צו פאָר נייע מעלעך 3000 סערטיפיקאַטען פאַר נייע אַרבייטער. דאָס געהט דער רעדנער אויבער צו דער אויצמוינער לאַגע אין ארץ ישראל. די פונטע עליה, וואָס איז אַזוי פערשרעקען געוואָרען האָט טייליוויז געברענגט זעהר נוטע רעזולטאַטען. זי האָט אַרטיגעפּרעגט און לאַנד פיל געוואַשענע עלעמענטען וואָס מוט זייער אַרבייט אין פעהונקטיטען ברענגען זיי אַרויס און לאַנד פיל לעבען און מאַכען אָרט און אַרבייטס-מעגליכקייטען פאַר נייע אַנוואַנדערער.

אַ גרויסען טייל פון זיין רעפעראַט ווידמעט פּרעזידענט ווייצמאַן דער שאַפונג פון דער פערבריטערטער יודישער אַגענץ, וואָס שטעהט אין מיטעל-פּונקט פון די אַרבייטען און אויפגאַבען פון אויצמוינען קאָנגרעס. דעם אָפּמאַך וועגען דער אַגענץ האַלט פּרעזידענט ווייצמאַן פאַר אַ גונסטיגען. ער האָפט דערוויבער, אַז דער קאָנגרעס וועט פערשטעהן אָפּצושאַצען דעם גרויסען ווערט פון דער אַגענץ און וועט אַקצעפּטירען דעם אָפּמאַך, כדי נושם צו שטערען אין מאַכטן שווערגיקייטען דעם אויפבוי און ענטוויקלונג פון ארץ ישראל. ווען שייך דעם אויצמוינען צוזאַמענשטעל פון דער אַגענץ זאָגט פּראָפ. ווייצמאַן, דאַרף מען אויך בעמערקען פאַר אַ פּראָווי זאָרישען.

צום סוף פון זיין רעדע טרעט פּראָפ. ווייצמאַן אַרויס נעגען די, וואָס בעגעגען צו מחלוקות וועגען די בעזונדערע ציוניסטישע אינסטיטוציעס („קרן היסוד", „קרן קימת", „קרן היסוד") דורך דעם וואָס זיי פּונקטען פּאָליטיק אויף אייגענער האַנד אויסערהאַלב דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

דער רעפעראַט פון פּרעזידענט פון דער אַלוועלטלעכער ציון. אָרגאַניזאַציע און אויסגעהערט געוואָרען פון גאַנצען קאָנגרעס מיט גרויס שפּאַנונג און ער ווערט בעמראַכט אַלס פּאָלוטישע עקספּאָזע פון פּראָפ. ווייצמאַן.

דריטע זיצונג פון קאָנגרעס

צוריך, 29. (יט"א)

הענט 3.30 נאָכמיטאָג און פאָרגעקומען אַ דריטע זיצונג פון קאָנגרעס. אויפ'ן טאָג-אָרדנונג געפינען זיך רעפעראַטען וועגען דער „אַגענץ"-פראַגע.

דער ערשטער רעדט דער מומגלוד פון דער אַלוועלטלעכער ציוניסטישער עקזעקוטיוו, ד"ר פעלוקס זאַזענבלוטה. ער האַלט אַ רעפעראַט וועגען דער קאָנסטיטוציע פון דער פערבריטערטער יוד. אַגענץ און וועגען דער פאַרשטעהענדער קאָנסטיטואירונג פון דער אַגענץ. ער לייענט פאַר אַן אָפיציעלע מיטטיילונג פון דער ענגלישער רעגירונג, און וועלכער עס זאָגט זיך, אַז די ענגלישע רעגירונג פערזיכערט, אַז אין פאַל ווען דו פערבריטערטע יודישע אַגענץ וועט זיך פאַנדערענען וועט די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אָנערקענט ווערען אַלס אינהאַבער פאַרשטעהער פון די יודישע אינטערעסען אין ארץ ישראל, וואָס דאָס יודישע פאָלק האָט זיך ערוואָרבען אויפ'ן יסוד פון ארץ ישראל-מאַנדאַט.

דאָס נעמען אַ שטאַרקע אָפּהענגיג פון דער ענגלישער רעגירונג, זענען געבליבען נישט אָרלערונג. דאָס האָט גערעגט דערצו, אַז אויך די עקזעקוטיוו אין נישט געווען בכח צו אַרפּוהלען פיל פון איהרע פערשפּרעכונגען. ווייטער רעדט ער אַרום אַ גאַנצע רעה וועכטיגע פראַגען, ווי דאָס בעשעפטיגען יודישע אַרבייטער בײַ רעגירונגס-אַרבייטען, דעם פּאַרט-בוי אין חיפה, דעם סכסוך צוליב די געשעהענישען בײַ דער כותל מערבי, די מינוריטעטען-פּאָליטיק פון דער אַ"י רעגירונג. אין משך פון יאָהר האָט די רעגירונג אויפגעגעבען דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע צו פאַר נייע מעלעך 3000 סערטיפיקאַטען פאַר נייע אַרבייטער. דאָס געהט דער רעדנער אויבער צו דער אויצמוינער לאַגע אין ארץ ישראל. די פונטע עליה, וואָס איז אַזוי פערשרעקען געוואָרען האָט טייליוויז געברענגט זעהר נוטע רעזולטאַטען. זי האָט אַרטיגעפּרעגט און לאַנד פיל געוואַשענע עלעמענטען וואָס מוט זייער אַרבייט אין פעהונקטיטען ברענגען זיי אַרויס און לאַנד פיל לעבען און מאַכען אָרט און אַרבייטס-מעגליכקייטען פאַר נייע אַנוואַנדערער.

אַ גרויסען טייל פון זיין רעפעראַט ווידמעט פּרעזידענט ווייצמאַן דער שאַפונג פון דער פערבריטערטער יודישער אַגענץ, וואָס שטעהט אין מיטעל-פּונקט פון די אַרבייטען און אויפגאַבען פון אויצמוינען קאָנגרעס. דעם אָפּמאַך וועגען דער אַגענץ האַלט פּרעזידענט ווייצמאַן פאַר אַ גונסטיגען. ער האָפט דערוויבער, אַז דער קאָנגרעס וועט פערשטעהן אָפּצושאַצען דעם גרויסען ווערט פון דער אַגענץ און וועט אַקצעפּטירען דעם אָפּ-

BANK SPÓŁDZIELCZY
Kupców i Przemysłowców w Łodzi
Spółdz. z ogr. odpow. Tel. 36-46
אין איבערגעצויגען געוואָרען פון פּיעטריקאָווער 41 אין צעגעלניאַנאַ 39 פּראָנט 1-טער שטאָק
נעמט אָן וועקסלען, פּראַכטען און פערשידענע דאָקומענטען אויף אינקאַסאָ אויף אַלע פּלעצער אין גאַנץ פּוילען בײַ אַ מינימאַלער פּראָוויזיע און צאָהלט אויס דעם זעלבען טאָג, ווייזט איבער געלד אויף גאַנץ פּוילען, נעמט אָן וולקאַדען, איינלאַגען, נדן-געלדער און קלענערע אפשפּאָ-רונגען אויף די בעסטע בעדינגונגען, מאַכט דיסקאָנטאָ און גיט אַרויס אוראַנסען אויף אינקאַסאָ
ערלעדיגט אַלעס פּינקטליך און רעיעל! (די באַנק איז אָפען פון 9 ביז 2 מיטאָג.)

Dr. L. PIKELNY
ספּעציאַליסט פון ווענערישע קראַנקהייטען
Nawrot 8, telefon 19-90
נעהמט אָן פון 4 — 7 אין אָוונד ווי אויך אין דער „Zdrowie" נאָוועלטיסקאַ 3 פון 12½—2.

אין קאָנצעסיאָנירטען
רעכטסקאָנסולענטען-ביורא
פון דוד שפּירא
לאָדז, וואַסאַדניאַ 44
ווערען ערלעדיגט קלויזלעס, פערזיכערונגען א. א. ו. אויף וועקסלען און אַנדערע שולד, בעשטענדיגען ווי אויך אַלע ביטעס, רעקורסען א. ד. גל. שרייבט געזעצמעסיג און ביליג.
— עקזיסטירט פון יאָהר 1889. —

שטאַטיש טעאַטער
לאָדז,
צעגיעלניאַנאַ 63
גאַסטראָלען פון דער
ווילנער טרופּע
יאָהר XIV אָנפ. מ. מזאה.
שטאַטיש טעאַטער
לאָדז,
צעגיעלניאַנאַ 63
היינט, דינסטאָג, ד. 30 יולי 8.30 אָוונד צו בילינע פּרייזען — IV-טע פּרעמיערע!
„ביינאַכט אויפ'ן אַלטען מאַרק"
פון י. ל. פּרץ — אַרענפיהר וועט מ. מזאה.
בילעטען • פאַרפאַרקויף אין בעשטעל-קאַסע אין גאַסטאָמסקי'ס צוקערגיע פון 10 פריה ביז 7 אָוו. פון 7 אָוועגד בײַ די טעאַטער-קאַסע.

אַ גערוועלב
צוזאַמען מיט אַ גרויסע שטוב און אַ קיך אויף זגערזשער 10 פון זאָפּערט איבערצוגעבען. צו ערפאָהרען קאָנסטאַנטינער 20 גאַטהעלף.

Dr. Niewiażski
האָט זיך איבערגעצויגען
אויף יגדזשעווסקאַ 5 טעל. 59-40
נעמט פון 8—10 פריה און פון 5—9 אָוועגד.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער שוועכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אַנ'אינטעליגענט פרייליין
אַלס קאַסירערין ווערט פון זאַפּאַרט געזוכט
אָפּערטען אָפּצוגעבען אין אַדרעס. פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אונטער „M".

אַ יונגע
מיט פאַלקס-שול-בילדונג אין עלטער פון 15—16 יאָהר ווערט געזוכט אין דער אַלט-שטאַטישער פאַלקס-באַנק, פּל. אָשטשעלני 4. פון 4 ביז 6 אָוועגד.

Dr. med. H. Różaner
ספּעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדערלאַזיגקייט
נאָרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 28-08
נעמט אָן פון 8 ביז 10 פריה און פון 5 ביז 8 אָוו.
פאַר פרויען ספּעציעלער וואַרטע-צימער

Dr. med. M. Heller
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקע און מענער-שוועכע
נאָוראַט 2, טעל. 79-89
נעמט אָן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אָוועגד
פאַר פרויען פון 4—5 נאָכמ.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פּרייזען.

Dr. med Adam BENDER
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
נאָרוטאָוויטשאַ 30 טעל. 14-75
ספּעצ. פאַר אינערליכע און האַרץ-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 5—7 נאָכמיטאָג. 0085

ד"ר לודוויג פּאָלק
נאָוראַט 7, טעל. 28-67.
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 נאָכמ.

Dr. med. J. BETTE
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַליסט פאַר אינערליכער און קינדער-קראַנק
Piotrkowska 6, tel. 44-95
נעמט אָן פון 8 ביז 11 און פון 4 ביז 6 אָוועגד

Dr. med. A. Mazur
ספּעציעל-אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז-קראַנק
ווי אויך שטום און שפּרעך-פעהלער
וואַסאַדניאַ 65
אָנגענאָמען אויך דורך פּיעטריק. 46 טעל. 66-01

Dr. med. G. GERSZTAJN
ספּעציאַל אַרצט פאַר אויגען קראַנקהייטען.
Trauguta 12 Tel. (1) 75-10.
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן פון 11 ביז 1 נ"מ און פון 7 ביז 8 אָוועגד

Dr. med. J. LUBICZ
ORTOPEDA
41-46 אַלט. 38 פּיעטריקאָווער
נעמט אָן פון 10 ביז 1 נ"מ
פון 5—7 נאָכמ.
ספּעציאַל אַרצט פאַר פלאַכפיס, קרומע פיס, אַנוואַקסן פון נעגל, אַנוואַקסן פון פלייש אין נעגל, אַנוואַקסן פון נעגל אין פלייש, אַנוואַקסן פון נעגל אין פלייש, אַנוואַקסן פון נעגל אין פלייש

בריאן בראש פון נייעס פראנצויזישען קאבינעט

אלע איבעריגע מיניסטארן בעהאלטען זייערע טעמעס

גרויסער פאליטישער פראצעס אין ליטא. — 10 סאציאליסטען פער'משפט אויף טויט

גרויסער טעקסטיל-שטרייק איז ענגלאנד

ראדיקאלען אפנעזאנט אנטיילצונעהמען אין בריאן'ס קאבינעט

זיי זאגען אבער צו זייער אונטערשטיצונג

פארז, 29. (ספ.) נאכדעם ווי די ראדיקאלען האבען אבגעזאגט בריאן'ען אנצונעמען וועלכע עס אין מעקע און זיין קאבינעט, האט בריאן בעשלאסען אנבערצולאזען דעם קאבינעט און גאנצער פרונהערדיגער צוזאמענשטעל.

אלע פרונהערדיגע מגומסטארען בעהאלטען הטמער זייערע מעמעס מומ'ן אויסנאהם פון אמט פון פרעמיער.

בריאן וועט אויסער דעם אמט פון פרעמיער אויך פערנעמען דעם פארסיטץ פון אויסערן-מינומסטער.

אויסערגעוועהנליכער אורטייל אין א פאליטישען פראצעס אין ליטא

קאוונע, 29. (ספ.) אין שאוועל אין פארגעקומען א גרויסער פאליטישער פראצעס. אויף דער בעשולדיגונגס-באנק זענען געזעסען 24 לומוועשע סאציאלומסטען. דע אורטייל, וואס דאס לוט וועט נעריכט האט ארויסגעגעבען האט נישט צו זיך קיין גלטען אפילו אין דער געשיכטע פון די מלוכות, וואו די מאכט בענוצט זיך מיט א „שטארקע האנד". 10 אנגעקלאגטע סאציאלומסטען זענען פער'משפט געווארען אויף טויט-שטראף און די אויבערגע 14 צו לעבענסלענגלעכע חפיסה.

די רעגירונג בעמיהט זיך צו האלטען דעם אורטייל אין געהיים.

א האלב מיליאן טעקסטיל-ארבייטער שטרייקען

לאנדאן, 29. (ספ.) אין דער לאנד שוין האבען הענט פערשטרייקטע האלבען מיליאן טעקסטיל-ארבייטער. זיי'ן יאהר 1926 אין דאס דער גרעסטער שטרייק אין ענגלאנד.

יודיש אמעריקאנער קאנגרעס פראטעסטירט

נעגען די רעגירונגס-ענדערונגען אין רומענישען קהלות-געזעץ

ניו-יארק (יט"א) דער יודיש אמעריקאנער קאנגרעס האט מיטגעטיילט דעם רומענישען געזאנדטען אין די פעראייניגטע שטאטען. אין דער קאנגרעס שטיצט די פוהרער פון רומעניע.

די פאליטישע קאנפערענץ וועט זיך פערנעמען מיט פינאנציערע און פאליטישע עניינים

וועט וועט זי אבער צוזאמענגערופען ווערען?

פארז, 29. (ספ.) אין די פאלומשע קרבנען האלט מען, אז אויף דער פאלומישער קאנפערענץ, וואס וועט נעהמען צוזאמענגערופען אין האג, וועט געשאפען ווערען צוויי קאמיסעס: א פינאנציעלע, וואס וועט אונטערזוכען דעם יאנג'שען פלאן און א צווייטע, א פאלומישע, וואס וועט בעטראכטען אלע פראגען, וואס האבען א שייכות מיט דער ליקווידירונג פון די מלחמה-פראבלעמען, ווי די פראגע וועגען עוואקואציע פון רהיינלאנד און אנדערע.

ארויסגעבער פון „ניו-יארקער טיימס" קומט קיין וואַרשא

ניו-יארק (יט"א) דער בעקאנטער אמעריקאנער ציונומסט סאמועל לאמארט אין אפגעפאהרען קיין אוראפא. ער וועט אנוועזעד זיין אויף דער קאנפערענץ, וועלכער אין אנ'אנדעם פון אדאלף אקס, דער ארויסגעבער פון דער „ניו-יארק-טעמס", וועט בעזוכען לאנדאן, בערלין, וואַרשא און מאסקווא.

האנדעלס-מינומסטער קוויאטקאווסקי וועט נישט זיין דירעקטאר פון הארימאן-קאנצערן

וואַרשא, 29. (טעל.) דער האנדעלס-מינומסטער קוויאטקאווסקי האט אפגעלעקנט די ידיעות, וואס האבען מיט א צייט צורוק זיך בעוועזען אין דער פרעסע, אז ער זאל פלומרשט ווערען דירעקטאר-קאנצערן. דע רמינומסטער ערקלערט, אז די ידיעות האבען קיין שום גרונד נישט.

ערמארדעט אויף א שענדליכען אופן א יודישען סוחר

ווילנע, (טעל.) א שוידערלוכער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען געבען דארף גורי (גאווארוועד גמינע) אנבעי דעם יודישען סוחר פון גאווארוועא, חיים בראשקע. מיט אבאר מעג צורוק אין בראשקע ארויסגעפאהרען אין דארף קודעליע אין אומגעגנד פון גודאנאי און האט זיך שוין מעהר נישט צורוק געקעהרט.

ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דורכפאהרענדיג דורכ'ן וואלד זענען בראשקען בעפאלען באנדיטען, וועלכע האבען בי אוהל צוגערויבט 215 גולדען און דערנאך געשפאלטען אוהם דעם שארבען מיט א האק.

גרויסע ארעסטען פון קאמוניסטען אין לעטלאנד

ריגע, 29. (ספ.) די הייגע פאליצאי ארעסטירט האבען אדורכגעפיהרט פוהל רעוועזעס צווישען קאמוניסטען. עס איז געפונען געווארען קאמפראמיטירענדע מאטעריאלען און אנטרוקציעס פון מאסקווא מיט דער ארגאניזאציע פון די 1. אויגוסט-ארויסטרומען. 17 קאמוניסטען זענען ארעסטירט געווארען.

וואלדעמאראס ערלויבט די פוילישע יודען צו פאהרען אויף קברי אבות קיין לינגמיאן

ווילנע, (טעל.) יעדען השעה באב קומט פאר, ווי בעקאנט, א פראדוציאנע לע זעהנג צווישען פוילישע און לוטווישע יודען — ערבים, אויפ'ן לונגמיאנער בית-עלמין, וועלכער געפינט זיך אויף דער לוטווישער זייט.

קיין לונגמיאן פאהרען זיך צוזאמען יודען פון פערשידענע קאנטען פוילען, כדי צו האבען די געלעגענהייט צו זעהן זיך מיט זייערע יודישע קרובים פון לוטע. פאר-א-אהרען און אבער די זעהנג נעשט צושטאנד געקומען. מחמת דער לוטווישער רעגירונג האט נישט ערלויבט די פוילישע יודע זאריבערצוגעהן דעם גרענץ-פאס.

הע-יאר איז דער נו-סוועציאנער רב צוגעפראגען צוגו-פאשטעלען א רשימה פון די פוילישע יודען, וועלכע וועלען קומען קיין לונגמיאן. אלע, וועלכע וועלען זיך רעגומסטרירען בעים רב, — וועלען בעקומען דורכלאז-שיינען דורך דער גרענץ-לוגיע.

ערב ראש-חודש-אלול—תענית-צבור

צוליב די רדיפות אויף דער יודישער אמונה אין סאוויעט-רוסלאנד

ריגא (יט"א) דער לובאוויטשער רבי, דער חפץ-חיים און ר' חיים עזר גראדזענסקי וועלען ערב ראש-חודש אלול ערקלערען פאר א תענית-צבור צוליב די רדיפות אויף דער יודישער אמונה אין ראסשן-רוסלאנד.

אנטיסעמיטישער פראצעס אין וולאדיקאווקאז

ענדיגט זיך מיט זיג פאר די אנטיסעמיטען

מאסקווא (יט"א) אין וולאדיקאווקאז האט זיך אויצט פערענדיגט א פראצעס מיט א זיג פאר די אנטיסעמיטען. דער פראצעס אין געווען גוגע א גרויסע אנטיסעמיטישע לעהרער, וואס האבען פערבוועט דאס לעבען זייערע צוויי יודישע קאלעגען. דער פראצעס האט זיך געצויגען זעקס טעג צייט און האט געצויגען די אויפמערקזאמקייט פון דער גאנצער בעפעלקערונג פון שטאט און געגענד. די אנטיסעמיטישע לעהרער זענען געווען אונצופרידען דערמיט, וואס אין דער שול, אין וועלכער זיי האבען געלערנט זענען אנגעקומען צוויי יודען אלס נייע לעהרער. אומער דער אנפיהרונג פון פערוואלטער פון דער שול, האט אין זיי געגומען יודישע לעהרער אויף א שענד ליכען אנטיסעמיטישען אופן. די זאך איז דערגאנגען צו דער ארטיגער צייטונג „וולאסט טרודא", וועלכע האט אויפגעהויבען א מיטעל און געפערט אנ'אויס פארשונג. אין רעזולטאט דערפון האט די ארטיגע קאמוניסטישע פארטיי בעשטימט א ספעציעלע קאמיסיע דורכצופיהרען אנ'אויספארשונג. די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט, אז אין דער שול איז געפיהרט געווארען א פערצווייפלטער נאר-אנזייזרטע אנטיסעמיטישע העצע געגען די יודישע לעהרער, און אז די העצע איז געפיהרט געווארען טאקע דורך די לעהרער אויפ'ן אופן דער קאמוניסטישער פארטיי.

ציוניסטען אין דער יוד. אגענץ

מוזען זיי געבונדען דורך א וואטום-פליכט

בעשלוס פון דער קאנפערענץ פון די אלג. ציוניסטען.

צורוך, 29. (יט"א)

די אלגעמיינע ציוניסטישע האלטען אפ זייערע בעראטונגען אונטער'ן פארזיץ פון אמעריקאנער דעלעגאט, ה' אב. גאלדבערג. עס איז בעשלאסען געווארען צו פארערן, אז אין ראט פון דער יוד. „אגענץ" זאלען זיך בעטייליגען אפילו די קלענסטע ציוניסטישע לאנדס-מאנשאפטען. וועמער בעשלאסען גע-ווארען, אז אב. גאלדבערג און זשארש האלבערן זאלען פיהרען אונטערהאנד-לונגען וועגען דעם מוט דער ציוניסטישער פארמונג אין אונטערגאנג. בעת'ן מאהלצייט זענען געהאלטען געווארען פאלומישע מאסען.

גרויסע ערד-סניה פון לאטייני-נישען פאטריארך איז אי'

ירושלים (יט"א) „מעראאט אל שערק" מעלט מוט, דאס דער לאטיינישער פאטריארך אין ירושלים האט געקויפט אנ'ערד-שטח פון 20.000 דונאם און עמק-הירדן.

גענעראל זאגורסקי לעבט!?

מונגריסען. אין דער נאהענטסטער צוקונפט, וועט ער פון זיך לאזען מעהר הערען.

צו אין דער ברוף אנ'אמט'ער, ארבעט עס האט אוהם געשוקט א ווצלער — דאס דארף ערשט ווערען פעסטגעשטעלט.

אונטערהאנדלונגען צווישען ענגלאנד און סאוויעט-רוסלאנד

ווענען בעגייען די דיפלאמאטישע בעציהונגען

לאנדאן, 29. (ספ.) הענט אין פארגעקומען א קאנפערענץ פון סאוויעטישען אמבאסאדאר אין פאריז מומ'ן ענגלישען אויסערן-מינומסטער הענדערסאן. עס איז ארומגערעדט געווארען די פראגע פון בעגייען די דיפלאמאטישע בעציהונגען צווישען ענגלאנד מומ רוסלאנד. נאך דער קאנפערענץ איז פערעפענטלעכט געווארען, מומוואר, נאכדעם ווי ער רעגט צו בעקומען אונטערהאנדלונגען מאסקווע ווילען די אונטערהאנדלונגען בעגינען ווערען.

רעזאלוציע פון דער „פ. צ."-וועלט-קאנפערענץ

וועגען דער פעראייניגונגס-פראגע.

בערלין, (יט"א) נאך א פאר-טאגער לייד'נשאפטליכער דיסקוסיע וועגען דער פעראייניגונגס-פראגע מומ'ן „הת-אחדות" אין די גלות-לענדער און עגד-ליך אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציע:

1) די פעראייניגונג פון די ארבייטער פארטייען „אחדות העבודה" און „הפועל הצעיר" אין ארץ ישראל ווערט בעצייכנט אל סוסמפטאם פון דער אינטנסיוו שטרעבונג מומ'ן צוועק צו שטארקען דעם ארבייטער-קלאס אין ארץ ישראל, די וועלט-קאנפערענץ בערוועגט. דאס די פעראייניגונג, וואס אין דורכגעפירט געווארען אין ארץ ישראל האט פערארזאלט א מוגלווייזע און צטוויטלוגע אר גאניזאטאריש אפגעגרעדרעטט פון די ארץ ישראל ארבייטער פון וועלט-פער באנד.

2) די פעראייניגונג פון די ארץ ישראל אל-פארטייען שטעלט פאר'ן וועלט-פער באנד די אויפגאבע צו בעמראכטען די פעראייניגונג פון אלע ציוניסטישע-סאציאלומסטישע וועלט-פחות. הגם די קאנפערענץ גוט זיך אפ א דין חשבון וועגען די ערסטע פרוצעדיעלע און טאקטישע אונטערשיידען אין דער פאלומישע און קולטור-ארבייט צווישען פועלי-ציון און „התאחדות".

3) די וועלט-קאנפערענץ בעפעלמעל מונג דעם פערבאנד-ביורא צו אונטער האנדלען מיט אלע ציוניסטישע-סאציאלומסטישע ארגאניזאציעס וועגען דער וועלט-פעראייניגונג און הסכם מיט די פרוצעדורען פון דער וויטערער פערא-ונגונגס-פלאטפארם פון די פועלי-ציון.

די בעזונדערע לאנד-ארגאניזאציעס און די גלות-לענדער מאכען נישט דורכ'ן פערבאנד-ביורא אויף א שענד ליכען אופן. די זאך איז דערגאנגען צו דער ארטיגער צייטונג „וולאסט טרודא", וועלכע האט אויפגעהויבען א מיטעל און געפארט אנ'אויס פארשונג. אין רעזולטאט דערפון האט די ארטיגע קאמוניסטישע פארטיי בעשטימט א ספעציעלע קאמיסיע דורכצופיהרען אנ'אויספארשונג. די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט, אז אין דער שול איז געפיהרט געווארען א פערצווייפלטער נאר-אנזייזרטע אנטיסעמיטישע העצע געגען די יודישע לעהרער, און אז די העצע איז געפיהרט געווארען טאקע דורך די לעהרער אויפ'ן אופן דער קאמוניסטישער פארטיי.

קינדער פאר קינדער

אין דארף „אדאלמובעק", ווילא זילבערבערג איז זונטאג ד. 28 יולי ד.י. סארגעקומען א קינדער פארשטעלונג, אויף וועלכער פאלגענדע קינדער האבען צוגיפגעזאמעלט א סומע פון 27.50 זל, לטובת דעם יתומים-הויז, זגערזשער 40. זלאטע זילבערשטיין, מאניע ראבינאוויטש, עטקע זילבערבערג, דארא עלעפאנט, מאניע זילבערשטיין, מעניע ראבינאוויטש, פאלא שימאנאוויטש, איצעק זילבערבערג, יאסעק שימאנאוויטש.

דאס געלד איז אפגעגעבען אין אר-מיניסטראציע פון „לאדזער טאגעבלאט".

א פערבלאנדזשעט יונגעל

עס איז געפונען געווארען א פאר-בלאנדזשע יונגעל פון אנ'ערך 3 יאהר. עס געפונט זיך בי אלשמען, זגערזשער 25. עס טראגט בלויע הויזלעך.

ארום דעם ציוניסטישען קאנגרעס

די רעוויזיאניסטען רעדידיר'ען...

זייער שטעלונג צו דער יודישער „אגענץ"

צורוך, 29. (יט"א)

עס קומען ווייטער פאר די בעראטונגען פון די בעזונדערע לאנדסמאנשאפטען און פראקציעס. די רעוויזיאנוסטען זענען-פאר זייער קאנפערענץ. אב גאלדבערג, אז דער קאמף צווישען דער שטעלונג צו דער יוד. „אגענץ".

א טייל רעוויזיאנוסטען פארערט צו

גאלא-אוועגד-ברויט פאר די מיטגל. פון דיפלאמאטישען קארפוס

צורוך, 29. (יט"א)

נעבען גאלא שלוסען די פערלוכע עפנונגס-זוצונג פון קאנגרעס, האט דיעקזקומוניע אינגעאדענט א גאלא-

ציוניסטען אין דער יוד. אגענץ

מוזען זיי געבונדען דורך א וואטום-פליכט

בעשלוס פון דער קאנפערענץ פון די אלג. ציוניסטען.

צורוך, 29. (יט"א)

די אלגעמיינע ציוניסטישע האלטען אפ זייערע בעראטונגען אונטער'ן פארזיץ פון אמעריקאנער דעלעגאט, ה' אב. גאלדבערג. עס איז בעשלאסען געווארען צו פארערן, אז אין ראט פון דער יוד. „אגענץ" זאלען זיך בעטייליגען אפילו די קלענסטע ציוניסטישע לאנדס-מאנשאפטען. וועמער בעשלאסען גע-ווארען, אז אב. גאלדבערג און זשארש

ארויסגעבער פון „ניו-יארקער טיימס" קומט קיין וואַרשא

גרויסע ערד-סניה פון לאטייני-נישען פאטריארך איז אי'

ערב ראש-חודש-אלול—תענית-צבור

אנטיסעמיטישער פראצעס אין וולאדיקאווקאז

א פערבלאנדזשעט יונגעל

גאלא-אוועגד-ברויט פאר די מיטגל. פון דיפלאמאטישען קארפוס

קינא
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט פרעמיערע! ⟸ א דאפעלטער פראגראם!
1) „די ליבע פון א בעדואינער"
— א זעלטען שפאנענדער אינהאלט, די פראכט פון הארעם, דער דועל אין דער מדבר. —
הויפט-ראל: Barry Northon — פון דער וועלט — דער שענסטער מאנסביל

2) ווי זעהט אויס דער מאראל פון די מיליאנערען
זשאן גאינאר זוכט א פאסטען
— אין דער הויפט-ראל: זשאן גאינאר
בעקאנט פון די סילמ'ס „דער זיבעטער הימעל" און „דער מלאך פון דער גאס"
דער נאהענטסטער פראגראם:
קייטעץ
— דער זאל איז גוט ווענטילירט. —

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.

נישט באַשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16

טעלעפאָנען: רעדאקציע 57. אדמיניסטראַציע 47.

15 יאהר, זייט דעם אנהויב פון דער וועלט-מאַטאַסטראָפע

דעם אכט און צוואַנציגסטען יולי 1914 האָבען די פיהרער פון דער ע ס ט־ר יי כ י ש־א ו נ ג א ר י ש ע ר מלוכה דערקלערט א מלחמה געגען סערביען און מיט זייער שווערע אָנגעצוגדען א וועלט־פייער. ר ו ס ל א נ ד, געטרייע איהר פון־ליטישער רגילות צו שיצען די סלאַווישע מלוכות אופן באַלקאַן, האָט נישט געקאָנט לויקען מיט גלייכגילטיגקייט, ווי עסטרייך גרייט זיך צו טרעטען איהרע פיס דאָס קלענע סלאַווישע סערביען און האָט דעם דריטיקסטען יולי תיכף נאָך עסט־ריך'ס ארויסטריט מאָביליזירט די אַרמעע און זיך אָנגעהויבען גרייטען צו א מלחמה אויף דער רוסישער מאָביליזאַציע האָט ווידער ד ייטשלאנד, עסטרייכ'ס שותף, געענטפערט דעם ערשטען אויגוסט מיט א קריגס־ערקלערונג אויף צוויי פראָנטען: געגען רוסלאַנד אין מזרח און געגען איהר פערבינדעטען פראַנקרייך אין מערב.

תיכף נאָך דער קריגס־ערקלערונג האָט דייטשלאַנד אָנגעהויבען איהר מיליטערישען מאַרש אופן מערב־פראַנט איבער'ן נייטראַלען בעלגיען, דאָס האָט אַרויס־גערופען דעם צאָרן פון ענגלאַנד און דעם פירטען אויגוסט האָט דער ענגלי־לישער געזאַנדטער אין בערלין איבערגעגעבען דער דייטשער רעגירונג די קריגס־ערקלערונג פון ענגלאַנד.

אין משך פון א וואָך האָט זיך אַזוי אַרום פונאַנדערגעפאַלגערט א מלחמה צווישען 7 מלוכות: עסטרייך, סערביען, דייטשלאַנד, רוסלאַנד, פראַנקרייך, בעלגיען און ענגלאַנד.

דאָס פייער איז שוין געוואָרען אַזוי גרויס, אז ער האָט באמת געקאָנט איי־סערצינדען א וועלט. און כך הוה. ענגלאַנד'ס שותף י אַ פ אַ ן האָט נישט געקאָנט שטיין פונדערווייטעגס און איז דעם דריי און צוואַנציגסטען אויגוסט אריין אין דער מלחמה. דעם צווייטען נאָוועמבער 1914 איז צוגעשטאַנען צו דער מלחמה ט ר־ק י, אויז צד פון דייטשלאַנד און עסטרייך. א י ט אַ ל י ען, וואָס האָט זיך אין אַנ־הויב געהאַלטען נייטראַל, האָט סוף כל סוף נישט אויסגעהאַלטען און איז דעם דריי און צוואַנציגסטען מאַי 1915 אַרויס מיט א קריגס־ערקלערונג געגען עסטרייך. די קלענערע מלוכות האָבען אויך נישט געשוויגען. דעם פינפטען אָקטאָבער 1915 איז ב ו ל ג אַ ר י ע ן צוגעשטאַנען צו דער מלחמה אופן צד פון דייטשלאַנד. ר ו מ ע־ י ע ן האָט נאָך לאַנגע קוועלקלענישען געפולט בײַ זיך אנטשלאָסען אין דער מלחמה און איז דעם אכט און צוואַנציגסטען אויגוסט 1916 אַרויס מיט א קריגס־ערקלערונג געגען עסטרייך.

אַלס א תשובה אויף דייטשלאַנד'ס אומברחמנותדיגער קריגס־פיהרונג, בעת איהרע אונטערוואַסער־שיפלעך פלעגען דערטרינקען אומשולדיגע פאַסאַזשיר־שיפען בעריהמט זיי דער אַמעריקאַנישען פאַסאַזשיר־דאַמפער „לוזיטאַ־ניא") האָבען די פעראייניגטע שטאַטען פון צ פ ו ן־ א מ ע ר י ק אַ" איבערגעהאַקט זייער נייטראַליטעט און דערקלערט דעם פינפטען אפריל 1917 א מלחמה געגען דייטשלאַנד. תיכף דערנאָך זענען צוגעשטאַנען צו דער מלחמה ב ר אַ ז י ל י ע ן אורוגוואַי, כ י ג ע אַ. א. וו.

אַט אַזוי איז מיט 15 יאָהר צוריק דעם 28־טען יולי 1914 געבוירען געוואָר־ען די וועלט־מלחמה, און דער עסטרייכיש־סערבישער סיכסוך איז זיך פונאַנדער־געוואַקסען אין א וועלט־קאַטאַסטראָפע.

אויב ס'איז פאַראַן אַן אצבע אַלקים אין דער געשיכטע פון דער מענשהייט קאָנען מיר פון דער וועלט־מלחמה א סך אָפּלערנען. די וועלט־אינטערצינדער האָ־בען געכאַפּט זייער סערדינטע שטראָף. עסטרייך איז אַלץ אריינגעפאַלען אין דער גרוב, וואָס זי האָט אויסגעגראָבען פאַר אַנדערע. די ראָלע פון עסטרייך אַלס גרויס־מלוכה האָט זיך פערענדיגט. מען האָט אינם שלום פון סען־זשערמען (10 סעפּטעמ־בער 1919 צעברעקעלט און צעפיצעלט די עסטרייכיש־אונגאַרישע מלוכה. גרויסע טייל פון איהר טעריטאָריע אָפּגעגעבען צו איטאַליען, טשעכאָסלאָוואַקיען, דרום־סלאַוויען (סערביען) און רומעניען און די איבערגעבליבענע עסטרייך־אונגארן צע־טייט אויף צוויי בעזונדערע מלוכות. די וועלט שטאַט וויען איז טראַפּגעפאַלען פון איהר הויכקייט ביז צו דער מדרגה פון א צאָגטער אין א דייטש־עסטרייכישען לענ־דעל, אין א מלוכה, וואָס איז אַזוי גרויס, ווי א געניץ.

עסטרייך האָט זיך פערזינדיגט פאַר דער געשיכטע פון דער מענשהייט, און דעם אכט און צוואַנציגסטען יולי 1914 האָט א חאַנט א נישט געזעהענע אויפגעשרי־בען איהר גורל אויף די לוחות פון דער געשיכטע: מנא תקל ופרסין — אויסגע־וועהלט, אָפּגעוואַוגען און פונאַנדערגעטיילט...

ד. פ.

יודישע נייעס.

נעוועלער ראש-הישיבה ווערט ווידער גע'משפט אין מאסקווא

ר י נ אַ (יט"א) דער געוועלער ראש־הישיבה הרב שמואל לעווינטאַן, וועלכער איז פערמשפט געוואָרען אויף 3 יאָהר פערשוקונג, איז די טעג געבראַכט געוואָרען קיין מאָסקווא. א דאַנק די בע־מיהונגען פון זיינע אַדוואָקאַטען האָט זיי זיך איינגעגעבען צו פּוע'ל, אז דער פּראָצעס זאָל אויפסטיי בעהאַנדעלט ווע־רען. אָבער אויך דאָס מאָל וועט דאָס גע־רעכט נישט טראָגען קיין עפענטליכען כאַ־ראַקטער און זיטונג פערזאָגען, ווי אויך פערמוטליכער וועלען נישט צוגעלאָזען ווערען.

א האַלבען מיליאָן זל. אויף יודישע סאַציאַלע צוועקען

ד אַ נ צ י ג (יט"א) דאָס פּרעזידיום פון עצנטראַלען יודישען הילפס־קאָמי־טעט, וואָס נעמט אַרום 12 יודישע אינ־סטיטוציעס און דער פרי־שטאָט דאַנ־ציג, האָט פערעפענטליכט דעם בערכט פון פערגאַנגענעם יאָהר, לויט וועלכען עס איז אויסגעגעבען געוואָרען אַנ'ערך א האַלבען מיליאָן זל. אויף יודישע סאָ־ציאַלע צוועקען.

ASFALTY

krajowe, znakomitej jakości, zastępujące najlepsze asfalty zagraniczne do wszelkich celów technicznych, jak do fabrykacji papy dachowej, materjałów izolacyjnych, budowy dróg i t. d. wyrobu firmy

Gal. Tow. Naft. „GALICJA" s. a.
w Drohobyczu
poleca po cenach konkurencyjnych
Generalne Przedstawicielstwo Łódzki
Związek Handlowy
ZMIGROD i S-ka
Konstantynowska 99, Telefon 15-60

אויסטראַליען פאַרערט העב־רעאישע לעהרער פון א"י

י ר ו ש ל י ם (יט"א) אויף דער לעצ־טער קאָנפערענצען פון די ציוניסטען און אויסטראַליען און בעשלאָסען געוואָרען צו אָנגאַזשירען א רעה העברעאישע לעה־רער פון ארץ ישראל, כדי צו ענטוויק־לען דעם העברעאישען שול־וועזען אין אויסטראַליען.

די שטרייט־פראַגען פון 16־טען ציוניסטישען קאָנגרעס

א געשפּרעך מיט ד"ר אַרלאָזאָראָוו.

צ ו ר י ך (יט"א) דער פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור האָט געהאַט אַנ'אונטערוויאו מיט'ן פו־רער פון „התאחדות" ד"ר חיים אַרלאָ־ראָזאָוו. בערנהרענדיג די אַקטועלע ציו־נוסטישע פּראָבלעמען, האָט ד"ר אַרלאָ־זאָראָוו ערקלערט:

אין מוסעל־פונקט פונ'ם 16. ציוניס־טישען קאָנגרעס שטעהט, זעלבסטפאַר־שטענדליך, דאָס פּראָבלעם פון דער ער־ווייטערונג פון דער יודישער אַגענטור און פון דער צוקונפט פון יו־דישע שפּוצלעך, נאָר ווי אויף אַ גרוי־סען פּראָצעס פון אַרטנצוהען נייע כחות פון יודישען פאָלק אין דער אַרבעט פון ארץ ישראל אויפבויען". אין דער אַגענ־טופא וועלען מיר זיך בעמיהען פאַר דער גאַהענטער צייט דורכצופירען, אויפ'ן יסוד פון דער אָנגענומענער קאָ־מבינאַציע, די פאָלגענדע הויפּט־פונקטן: א) די אַגענטור מוז אויסאַרבעטען דעם אויפבוי־פּראָגראַם פאַר אונזער דור. עס דאַרף אויסגעאַרבעט ווערען דער אויפ־בוי־פּלאַן פאַר די קומענדיגע 20־15 יאָהר. דאָס וואָס די עקספּערטען־קאָמיסיע האָט געדאַרפט טון און דאָ מנושט גע־מוז, ב) די אַגענטור מוז פיהרען צו אַ גרוי־סער בענטאונג פון אונזערע אַרבעטס־מעטאָדען און דער רעכטונג פון אַ גרויס צונגונגער יודישער קאָלאָניזאַציע. כ'מיין דאָ בעיקר די פינאַנצי־פּאָליטיק. די אַג־ענטור מוז תיכף צוטרעטען צו פערוואַרק־ליכען דעם פּראָיעקט פון אַ פעלקער־פונד הליואה פאַר יודישער קאָלאָניזאַציע אין ארץ ישראל, פאַר וועלכער די ציוניסטי־שע עקזעקוטיווע האָט אָנגעהויבען צו אַרבעטען. ג) די אַגענטור מוז בלעטער, אַזוי ווי די ציוניסטישע עקזעקוטיווע און געווען בנין אויבן דער צענטראַל־אָרגאַן, וואָס פיהרט אָן מיט דער נאַציאָנאַלער אָרגאַניזאַציע. זי מאַר זיך נוטש בעגנו־גען מיט שאַפען בעדינגונגען, זי מוז שאַ־פען וועדמען. צו דעם צוועק מוז דער בודזשעט פון דער אַגענטור זיין פרי פאַר שאַפען אַזעלכע וועדמען. ד) עס זאָל פעסטגעשטעלט ווערען א פּראָגראַם פון אַרבעטס־קאָלאָניזאַציע פאַר די נאָהענט סמך 2 יאָהר, וועלכע זאָל אַרומנעמען בעיקר די שאַפונג פון א באַרען־רעזערוו דורך דער אַגענטור און דעם גאַציאָנאַל־פאָנד בשותפות און די בעזעצונג פון די אַרבעטער אין אַן אַרום די אַלטע קאָ־לאָניעס, און דער אַראַנזשען־פּראָווינץ. די צוקונפט. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. פאָדערט לויט מיין מע־נונג א גשלאָסענע שטעלונג פון די פאָרשטעהר פון דער ציוניסטישער אָר־גאַניזאַציע און דער אַגענטור. אין די וויכ־טיגע פראַגען, וואָס דער קאָנגרעס וועט בעשלוסען. דאָס טאָר מען נישט אויס־מיטשען, ווי א געגענשרוט געגען אַנ־זעץ גנע שותפים אין דער אַגענטור, נאָר ווי א גוטוועגדיגקייט צו פערזיכערן די קאָנסטיטוציע פון דער אַגענטור, וועלכע אין בעם הייגטיגען טאָג געבויט אויף דעם פּרינצעפּ פון „פּופּטי־פּופּטי".

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט אויסט צו ערפילען אחר ראָל, אַלס די פוהרערין און ערצעהערין פון דער נאַ־ציאָנאַלער בעוועגונג, כדי צו קענען ער־פילען די אויפגאַבע, מוזען אַלע ציוניס־טישע כחות און די פערשודענע לענדער פערענינגט ווערען צו א בשותפות'דיגער מעמוגקייט. אפילו די פאָרם פון מערומאַ־ריאַלע פערבאַנדען איז נאָך נישט גענוג, אַזוי לאַנג, ווי זי איז אויפגעבויט געוואָ־רען אויף פרעוואַלונגקייט. עס דאַרף גע־פונען ווערן אַנ'אָרגאַניזאַטאָרישע פאָרם, ווי צו מאַכען פון די מערומאַריאַלע פיר באַנדען די געזעצלעכע מרענער פון דער ציוניסטישער אַרבעט און די פערשודע־נע לענדער.

פון די פראַגען פון אויסערלעכער באַ־לוטונג דאַרפען פערענטפערט ווערען דעם קאָנגרעס נישט בלויז די וויכטיגע פראַגען פון דער מאַג־מעגלעכער אַדמיניסטראַ־ציע אין ארץ ישראל, נאָר אויך די פראַ־גע פון געזעצגעבערישע קערפּערשאַפט־מען אין ארץ ישראל און אויך די פראַגע — רוסלאַנד. די פראַגע פון רוסישען ציוניזם מוז בעי הייגטיגען טאָג פערגע־מען א חשוב'ען אָרט אין דער אויפמערק־זאַמקייט פון קאָנגרעס.

מנחם מענדיל אין נייעס גלגול

נייע טיפען שנארער איז רוסלאַנד.

דער מינסקער „אָקטיאַבר" דער־צעהלט וועגען גנע מינים שנאָרערס, וואָס האָבען זיך באַוויזען אין די פער־אַרמטע יודישע שטעטלעך.

ס'איז אובדיג אויסצורעכענען ישרשן בעזונדער, שרעפּס די צייטונג, מיר וועלען נאָר פאַרשטעלען פאַר אייך דריי טי־פען פון אינזער שטעטל, אין דורכדעם וועלען מיר לייכט קענען פאַרשטעלען מנחם־מענדלען בײַ זיין נייער, אין ס'קען זאָגען לעצטער פרנסה.

א יוד גאַנץ אנשטענדיג געקליידעט, אַלט א יאָהר 60, שטאַרק קורצזיכטיג, גוט אייך אָפּ א ברייטען גומטאַרגען, גוט וואַרטענדיג, בין מ'וועט בײַ אויהם פרעגען, וואָס ער דאַרף, וועט ער זיך גלייך זעצען צום טיש און וועט טעלדען, אז ער האָט געהערט, אז דאָ קען מען עפּעס אָפּעסען. און נאָך אינזער אויהר וועט זיך בעקלאָגען וואָס צו עסען, אַדער פרעגען עפּעס, וועט ער גלייך געהן אויפ־זיכען די קוואַרט מיט וואַסער און זיך וואַשען די הענט און זאָגען „על נטילת ידים", הויך און מיט גרויס כונה. גע־טראָפען האָב איך דעם באַרשון און א שטוב, וואו א יודישער דראַמאַטישער קרייז האָט רעפּערטוואַר א פּיעסע.

דער יוד איז געזעסען שטאַרק פער־מיפּט און דער אַכילה. דער יוד לעגט אויעק א מאַמר, אז ער פאָהרט פון באַ־בון און לעגט אויעק אויפ'ן טיש א צענ־גוש, אָנגעקלעפּט אויף א מאָעל און דוקא אינטערגעשריבען דורכ'ן באַרבי־גער רב. בעט ער בעם דראַם. קריגט א נדבה. ער פאָהרט קיין פּוילען.

— נושקשה, — אָנזיצט דער יוד — דעם פונאַנדעל (פונאַנד = אָפּמיטלונג) צאָהלט אויהר. אויף זיי געפונט זיך בײַ אונד, און העלפען יודען וועל אויהר נוט.

אויעק צוויי וואָכען, און דער זעלבער יוד פלעגט שוין א זונגער א זעלבערגעם, מיט א זעלבערגער קוט. אינגעלעגט בעם רב, און טראָגט א פּויגען באַפּיר, און יעדערער מיז אונטערשרעבען צו 10 קאָ־פּיקעס.

דער צווייטער מיט מנחם־מענדעל און נאָך אינטערעסאַנטער. געקומען צו פאָה־רען, ווי א גרויסער סוחר, פערפאָהרען אויף אַנ'אַכסניה אז זלאָזט זיך טעלדען, אז ער איז געווען א גרויסער סוחר און מאַקע א גביר. הלואי פערמאָגט ער עס הענט מיט א שותף לאָכט איין הינטערט הלק, וואָלט ער שוין נוט געהאַט קיין מענות צו גאָט; און אויהר מעגט אויהם גלויבען. ער טראָגט אויפ'ן פינגער א שווערען גולדענעם רינג, און טויל ארינגעשטעלט גאָלדענע צעין, אויף דיי פיס גומע קראַמעגע שמוגל, מיט א גאַנץ גומען אַנצוג, און אַזוי ווי ער איז א געשטראָפטער, דאָס הייסט, ער איז ארויסגעשוקטער, אז ער קען מעהר נוט רייזען א וואָרט... ווען עס פערגעסט אויהם פאַר'ן הארצען, אז ער דאַרף קו־מען צו אַזא לאַגע. און דו בית־מדרש יו־דען צעטראָגען דאָס אויבער און דו בתי־מדרשים און דאָרטען אויפ'ן נאַס... „געבוך, אַזא גביר, וועפול מענשען האָ־בען פון אויהם אַלען געלעבט, און הענט דאַרף ער בעטען א „פּאַשערוואָאַנע".

קיין נדבה בעט ער נוט. דאָס איז נוט זיין שמאַס. וואָס איז ער, אַ'אַדי־מאַן?... ער בעט א „פּאַזערוואָאַנע". קען מען שוין נישט געבען וועניגער פון 20 קאָפּיקעס. ס'איז שוין געגוג, אז ער מוט א חסד מיט אייך און רעכענט זיך מעהר נוט מיט פּרינטרדיגער עשירות און נעמט בײַ אייך דו „באַשערוואָאַנע־ניע"...

דער דרטער איז שוין גאָר חוצפה'־דיג. ער מאַכט גלאַט חובות. איז ער גע־געען און שטוב און מ'האָט אויהם גע־זאָגט, אז אויבט איז נישט קיין קלוג־געלד, קומט ער דעם צוויטען מאָל אין מאָנט פאַר צוויי וויזיטען.

— מיר קומט פון אייך פאַר צוויי מאָל, איז אַזוי גרויס ווי 30 קאָפּיקעס. וועגנגער ווי 30 קאָפּיקעס געמט ער נוט. ער איז נוט קיין שלעכער... ער איז א גאַנץ פיינער משפחה, — נוט חלילה פון בעלי־מלאכות גאָר „קופּצעס" (סוחרים)

— פאַרוואָס ווילט אויהר נוט האָבען ווען? — פרעגט מען בײַ אויהם.

— א גו, גוט מיר עפּעס טון! — כאַפּט ער זיך אָן.

— פאָהרט קיין זאַלאָדע, וועט מען אייך געבען א חלק ערד און אויהר וועט ארבעטען.

— איז עס א מיטעל צום לעבען? — ענטפערט ער מיר מיט א ניגון — איז דער ערד שוקט אויהר מיר? אויך לוז שוין אַזוי אויף 9 אייגען און דר'ערד.

און א פאָר שעה אַרום זעה איך דעם זעלבינען אין קאָפּערעמוו. ער שרייט:

— וואָס איז דאָס פאַר א פּאַפּיראָס?

פּאַסקודסטוואָ! איך האָב דאָך בײַ אייך געבעטען ערשטען שרעט כאַראַשאָוועס קיין אַנדערע קען איך גוט רויכערן!

די שטרייט־פראַגען פון 16־טען ציוניסטישען קאָנגרעס

א געשפּרעך מיט ד"ר אַרלאָזאָראָוו.

צ ו ר י ך (יט"א) דער פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור האָט געהאַט אַנ'אונטערוויאו מיט'ן פו־רער פון „התאחדות" ד"ר חיים אַרלאָ־ראָזאָוו. בערנהרענדיג די אַקטועלע ציו־נוסטישע פּראָבלעמען, האָט ד"ר אַרלאָ־זאָראָוו ערקלערט:

אין מוסעל־פונקט פונ'ם 16. ציוניס־טישען קאָנגרעס שטעהט, זעלבסטפאַר־שטענדליך, דאָס פּראָבלעם פון דער ער־ווייטערונג פון דער יודישער אַגענטור און פון דער צוקונפט פון יו־דישע שפּוצלעך, נאָר ווי אויף אַ גרוי־סען פּראָצעס פון אַרטנצוהען נייע כחות פון יודישען פאָלק אין דער אַרבעט פון ארץ ישראל אויפבויען". אין דער אַגענ־טופא וועלען מיר זיך בעמיהען פאַר דער נאָהענטער צייט דורכצופירען, אויפ'ן יסוד פון דער אַגענטומענער קאָ־מבינאַציע, די פאָלגענדע הויפּט־פונקטן: א) די אַגענטור מוז אויסאַרבעטען דעם אויפבוי־פּראָגראַם פאַר אונזער דור. עס דאַרף אויסגעאַרבעט ווערען דער אויפ־בוי־פּלאַן פאַר די קומענדיגע 20־15 יאָהר. דאָס וואָס די עקספּערטען־קאָמיסיע האָט געדאַרפט טון און דאָ מנושט גע־מוז, ב) די אַגענטור מוז פיהרען צו א גרוי־סער בענטאונג פון אונזערע אַרבעטס־מעטאָדען און דער רעכטונג פון א גרויס צונגונגער יודישער קאָלאָניזאַציע. כ'מיין דאָ בעיקר די פינאַנצי־פּאָליטיק. די אַג־ענטור מוז תיכף צוטרעטען צו פערוואַרק־ליכען דעם פּראָיעקט פון א פעלקער־פונד הליואה פאַר יודישער קאָלאָניזאַציע אין ארץ ישראל, פאַר וועלכער די ציוניסטי־שע עקזעקוטיווע האָט אָנגעהויבען צו אַרבעטען. ג) די אַגענטור מוז בלעטער, אַזוי ווי די ציוניסטישע עקזעקוטיווע און געווען בנין אויבן דער צענטראַל־אָרגאַן, וואָס פיהרט אָן מיט דער נאַציאָנאַלער אָרגאַניזאַציע. זי מאַר זיך נוטש בעגנו־גען מיט שאַפען בעדינגונגען, זי מוז שאַ־פען וועדמען. צו דעם צוועק מוז דער בודזשעט פון דער אַגענטור זיין פרי פאַר שאַפען אַזעלכע וועדמען. ד) עס זאָל פעסטגעשטעלט ווערען א פּראָגראַם פון אַרבעטס־קאָלאָניזאַציע פאַר די נאָהענט סמך 2 יאָהר, וועלכע זאָל אַרומנעמען בעיקר די שאַפונג פון א באַרען־רעזערוו דורך דער אַגענטור און דעם נאַציאָנאַל־פאָנד בשותפות און די בעזעצונג פון די אַרבעטער אין אַן אַרום די אַלטע קאָ־לאָניעס, און דער אַראַנזשען־פּראָווינץ.

די צוקונפט. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. פאָדערט לויט מיין מע־נונג א גשלאָסענע שטעלונג פון די פאָרשטעהר פון דער ציוניסטישער אָר־גאַניזאַציע און דער אַגענטור. אין די וויכ־טיגע פראַגען, וואָס דער קאָנגרעס וועט בעשלוסען. דאָס טאָר מען נישט אויס־מיטשען, ווי א געגענשרוט געגען אַנ־זעץ גנע שותפים אין דער אַגענטור, נאָר ווי א גוטוועגדיגקייט צו פערזיכערן די קאָנסטיטוציע פון דער אַגענטור, וועלכע אין בעם הייגטיגען טאָג געבויט אויף דעם פּרינצעפּ פון „פּופּטי־פּופּטי".

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט אויסט צו ערפילען אחר ראָל, אַלס די פוהרערין און ערצעהערין פון דער נאַ־ציאָנאַלער בעוועגונג, כדי צו קענען ער־פילען די אויפגאַבע, מוזען אַלע ציוניס־טישע כחות און די פערשודענע לענדער פערענינגט ווערען צו א בשותפות'דיגער מעמוגקייט. אפילו די פאָרם פון מערומאַ־ריאַלע פערבאַנדען איז נאָך נישט גענוג, אַזוי לאַנג, ווי זי איז אויפגעבויט געוואָ־רען אויף פרעוואַלונגקייט. עס דאַרף גע־פונען ווערן אַנ'אָרגאַניזאַטאָרישע פאָרם, ווי צו מאַכען פון די מערומאַריאַלע פיר באַנדען די געזעצלעכע מרענער פון דער ציוניסטישער אַרבעט און די פערשודע־נע לענדער.

פון די פראַגען פון אויסערלעכער באַ־לוטונג דאַרפען פערענטפערט ווערען דעם קאָנגרעס נישט בלויז די וויכטיגע פראַגען פון דער מאַג־מעגלעכער אַדמיניסטראַ־ציע אין ארץ ישראל, נאָר אויך די פראַ־גע פון געזעצגעבערישע קערפּערשאַפט־מען אין ארץ ישראל און אויך די פראַגע — רוסלאַנד. די פראַגע פון רוסישען ציוניזם מוז בעי הייגטיגען טאָג פערגע־מען א חשוב'ען אָרט אין דער אויפמערק־זאַמקייט פון קאָנגרעס.

„קדוש השם" (געשיכטע און דאַקומענטען פון אשם ראַמאַן „קדוש השם") פון ד"ר י. העלמאַן.

3.

די כראָנוק פון ר' נתן הגובר אין זיין ספר „יון מצולה" גוט א שוידערהאַפט־בלוטיגען בולד פון די געשעהענישען און די יאָהרען ת"ח און ת"ט. אויך בײַ הגובר שטעהען אין צענטער פון די גע־שעהענישען די הריגות און שחיטות און געמעטלען און טולטשען. די שפּעטערדי־גע געשיכטס־שרייבער, קודם כל גרעץ און אויך אש און זיין ראָמאַן, האָבען אַרויפגענומען פון האַנאָוועד די שטאַר־קסטע, גרויזאַמסטע און בולדערפולע שילדערונגען און בעשרייבונגען. האַנאָ־ווער האָט זיך געראַטעוועט, ווי דורך א נס, פון די גזלנים און מערדער. אַלע זיי־גע קרובים, אַלע זיינע חברים און אַלע זיינע פרענד האָט מען געה'רג'עט און די שרעקלעכסטע יסורים פאַר זיינע אויג־גען. ער דערצעהלט: „און די יודען אויף דער זעט דגישפּר האָבען פערגומען די ידיעות וועגען די בייזע געשעהענישען דעם ערשטען טאָג שבועות. אום יום־טוב זענען אַלע אָנגעפאַלען. זיי האָבען קיין רחמנות נישט געהאַט אויף זייער זיל־בער און גאָלד און זענען געלאָפען מציל זיין זייער נפש. אַלע קויזען פון אום־מרא, אַלע קהלות, וועלכע געהערען צו די קרוזען, ווי למשל, שדה לבן, פאַוולא־ווטש, משאַדנאוו, לובארטוב און א סך אַנדערע קהלות זענען צום טייל אָנגעלאָ־פען און בלנאה, א טייל אין זאַסלאַ, א טייל אין אוסטרא, און דער רעזולטאַט, און א טייל און קאָנסטאַנטין. די אַלע שטעט זענען געווען גרויס און בעפעס־טיגט. די קרוזען פון לבוב, וועלכע זע־נען געלעגען און דער מדינה רוסיה און די גאַהעגטע קהלות, ווי די, וועלכע זענען געווען ארום געמוראָוו, זענען אָנגעלאָפען קיין געמוראָוו. די, וועלכע זענען געווען ארום טולטשין, זענען אָנגעלאָפען קיין טולטשין און די, וועלכע ארום באַר, ווי ווינניצע, שטאַרוגראַד, קאַרשאַנו א. א. זענען אָנגעלאָפען קיין באַר. ווער עס האָט נישט געקאָנט אָנגעלאָפען, האָט גענומען זיין בלוט אויף דעם אויגעגעם קאָפּ. א סך קהלות, וועלכע זענען געווען גאַהעגט צו דו מערדער ארום דעם טייך דניעפּר, ווי פּרוסלאַוו, באַרישובקה, פּראַטוו, באַריוסלין, לובן און לאַחווע און זייערע פאַרשמעט האָבען נישט געקאָנט אָנט־לויפען און זיי זענען גע'הרג'עט געווען דעם אויף קידוש השם מיט א בוטערען מורא'דיגען טויט: בײַ א טייל פון די יו־דען האָט מען אַראָפּגעשנענען די הויט און זייער פלייש האָט מען אויסקגעוואָר־פען פאַר די הונד. בײַ א טייל האָט מען אָפּגעהאַקט די הענד און די פיס, מען האָט זיי אויסקגעוואָרפען אויפ'ן וועג, מען און אובער זיי אַרובערגעפאָהרען מיט וואַגענס און מען האָט זיי צוטראָטען מיט פערד. א טייל האָט מען פערוואונ־דעט, אָבער נישט אויף אַזוי שטאַרק. אַז זיי זענען זאָלען שטאַרבען. מען האָט זיי אויעק געוואָרפען און גאַס, כדי זיי זאָלען נישט שטאַרבען גיך און זיי האָבען זיך גע־צאַפּעלט און זייער בלוט בין יצ'אַת־נשמה. א סך יודען דאָס מען בעגראָבען לעבעדיגערהייט און מען האָט געקוילעט קונדער און דעם שוים פון זייערע מו־טערס. א סך קונדער האָט מען צוריסען אויף שטוקער, ווי פיש, און בײַ שוואַנ־גערע פרויען האָט מען אויפגעשלוצט דעם בויך, מען האָט ארויסגענומען דאָס קינד און עס צוקוועטשט פאַר די אויגען פון דער שטאַרבענדיגער מוטער. בײַ א טייל האָט מען אויפגעשלוצט דעם בויך און מען האָט אַרייגגעלעגט אין בויך א לעבעדיגע קאַץ, מען האָט זיי אויבערגע־וואָרען לעבעדיג, פערנייט דעם בויך און בײַ זיי אָפּגעהאַקט די הענד, כדי זיי זאָ־לען נישט קאָנען ארויסנעמען פון זייער בויך די לעבעדיגע קאַץ. מען האָט אויפ־גע'האָנען קונדער אויף די בריסט פון די מומערס. א טייל קונדער האָט מען ארויפגעשטאָכען אויף א שפּיז, מען האָט זיי געבראָטען בעם פייער און מען האָט געצוואונגען די מומערס פון זיי צו עסען. מאַנכעמאָל האָט מען גענומען יודישע קונדער, מען האָט פון זיי געבויט א בריק אויבער וועלכער מען און געפאָהרען.

די וועלט קען נישט קיין אויז מיתה־משונה. וועלכע מען האָט נישט אָנגעשוו־ען די יודען. אַלע פיר מיתות בית־דין, סקילה, שרפה, הרג און חנק. די מאַטע־רען האָבען געגומען א סך געפאַנגענע, האָבען געפּיינינט פרויען און מיידלעך, און האָבען געפערגואַלדיגט פרויען פאַר די אויגען פון די אייגענע מענער. שעריגע פרויען און מיידלעך האָבען זיי געמאַכט פאַר שפּחות און א טייל פאַר ווייבער און קעבס־ווייבער".

פון אַזעלכע שוידערהאַפטע שילדערונ־גען איז פערפולט די כראָנוק. פון יעדער שורה וועהט א צומער און א פחד. „ע־ס דעם וואָרט פערגלוווערט דאָס בלוט פון לייענער און יעדעס בולד קלינגט אַזוי לייענער און אומגלויבלוך אפילו פאַנטאַסטיש און אומגלויבלוך אפילו פאַר אייגז, וואָס מיר האָבען אייגענע־מען א חשוב'ען אָרט אין דער אויפמערק־זאַמקייט פון קאָנגרעס.

(זונדיג—זעט 6)

מיטראָוויצער נייעס

צוליב מסירות פון פאַליטישע געגנער

ווערט בעזייטיגט פון אמט דער בירגערטייס טער פון בזשעזשיז

בזשעזשין. (מעלעפאָנגיש) לויט א פעראָרדנונג פון וויצע־סטאַ־ראָסטאַ בולונסקי און דאָנערשטאָג דעם 25. יולי אָפּגעשטעלט געוואָרען און זיין מעמונקטס דער הונגער בורמוסטזש ה' וואַצלאַוו נעדזשוועדזש. די סיבה איז דאָס, וואָס געגען בורמוסטזש ווערט גע־פיהרט דורך דער פאָלוצוואוש־גערוכמלי־כער מאַכט אַנ'אויספאָרשונג לויט'ן אר־טיקעל 587 פון שטראָף־קאָדעקס.

דאָס איז דער טרוקענער אָפיציעלער בעריכט.

דער דערמאָנטער פאַקט האָט אויפ־געריידערט די גאַנצע שטאָט און האָט טעם בײַ אַלע אינוואוינער, טויט'ן אויס־גאַהס געוועהנלוך פון זיינע פאָלוטושע נעגער, ארויסגערופען די שטאַרקסטע אויפרעגונג. מ'איז אובערצייגט, אז דער בורמוסטזש איז דאָס פון די קלענסטע מיסבריכען און מ'איז זיך משער, אז דאָ שפּילען די הויפּט־ראָלע פאָלוטושע סבות (דער בורמוסטזש איז א פּעפּעסאָוויץ). דערבײַ איז ער צוגוב'ן פערטונדיגען די שטאָטישע ענינים נעבלובען פערהאַסט פון סטאַראָסטאַ. צוגעשפּולט האָט לעצ־טענס אויך אַנ'אַנאָנימער ברוף, ארינ־געשיקט דורך דעם בורמוסטזש'ס פער־זענלכע שונאים, וועלכע בעשטוצען זיין פערזאָן דורך פערשודענע רכילות, וואָס עס האָט דערפיהרט צום אָפּשטעלען אויהם אין זיין טעמונקטס.

די פערשוינען, וואָס מ'איז הושד אין אָנגעבען די מסירה, ווערען שטאַרק גע־מאַרעלט און מ'וויל נישט שטעהן אין זייערע ר' אמות. שוין 11 יאָהר אין ה' ניעדזשוועדזש דאָ בורמוסטזש. זיין אָרדנונג און אַלע אָפּטיילונגען פון מאַ־נוסטראַט האָט ארויסגערופען אָנערקע־נונג מצד דער וואָיעוואָדזטוואָ, פון וואָ־נען ער האָט פאַר זיין פוהרונג אין זיין צייט בעקומען א שרופטלוכען דאַנק. די אַלגעמיינע שטאָט־ענינים האָט ער שטענ־דיג ערלערנטע לטובת דער גאַנצער בע־פעלקערונג אָהן אונטערשיד פון פּאַרטיי (הגם ער איז א פּעפּעסאָוויץ) און גלוי־בען.

די שטאָט לעבט מיט האָפנונג, אז דער אמת וועט ארויסקומען, אז די מוסרים וועלען צוגעשטעלט ווערען צום שאַנד־סלופּ און אז ה' ניעדזשוועדזש וועט צו־ריקגערופען ווערען אויף חזיון אמט, וואָס עס איז דער וואונש פון דער שטאָט.

געשיקט דורך דעם בורמוסטזש'ס פער־זענלכע שונאים, וועלכע בעשטוצען זיין פערזאָן דורך פערשודענע רכילות, וואָס עס האָט דערפיהרט צום אָפּשטעלען אויהם אין זיין טעמונקטס.

די פערשוינען, וואָס מ'איז הושד איז אָנגעבען די מסירה, ווערען שטאַרק גע־מאַרעלט און מ'וויל נישט שטעהן אין זייערע ר' אמות. שוין 11 יאָהר אין ה' ניעדזשוועדזש דאָ בורמוסטזש. זיין אָרדנונג און אַלע אָפּטיילונגען פון מאַ־נוסטראַט האָט ארויסגערופען אָנערקע־נונג מצד דער וואָיעוואָדזטוואָ, פון וואָ־נען ער האָט פ

צוליב דער עקשנות פון אַ שטייער-נאַטשעלניק
ווערט בעדראהט די שניידער-פּראָדוקציע אין בזשעזשין

מאַנאַזינערן, עכטע, טיפּישע הורטאוניהעס, ציהט מען אַריין אין דער קאַטעגאָריע פון דעטאַיליסטען, כדי זיי זאָלען נישט קענען געניסען פון דער 1 פּראָצענטיגער הנחה ביים אומאַץ-שטייער.

די לאָדזער אויפזיכטס-מאַכט דאַרף מעסיגען דעם אייפער פון'ם בזשעזשינער נאַטשעלניק!

(—) פון בזשעזשין הערט זיך ווידער אַ וועגעשרי.

די ווירטשאַפטלעכע סיטואַציע, וואָס האָט אָנגעקלאַמערט נאָכן פּוילען אין אַ פערגלייכערונג קרוזים און חרוב געמאַכט אַ ריזה אַלטע יידישע רנסות, האָט געצליך צובראָכען דעם בזשעזשינער קאָנפעקציאָנער און דעם בעל-מלאכה. פון די הונדערט קאָנפעקציע-לאַגערן, וואָס זענען געבליבען אין בזשעזשין נאָך דער מלחמה, זענען נאָכנאָך 70 צומורשט געוואָרען אין דער צייט פון קרוזים און די אונטערגעגאַנגען 30 האַלבע; זיך אויך קוים, קוים אויף די פיס און עס דראָהט די געפאַר, אַז דאָס שאַרית הפלטה פון דער אַמאָליגער גרויסער שניידער-אינדוסטריע אין בזשעזשין זאָל אויך אונטערגעהן. וואָרום אַ טייל דעם מאַנגעל און קרעדיט און דער אַלגעמיינער קרוזים מיט זענען אַלע ביסלעך געשטאַנען אויף אַ נייע-נייע שטייער, וואָס נאָך דאָס דאָזיגע שטאָפּל אויסצושטעהן פון נאָך אַ צרה דאָס און די צרה פון דעם נאַטשעלניק פון דעם אָרטיגען שטייער-אַמט. בזשעזשין האָט שטענדיג געהאַנדעלט אויף הורט. פאַר דער מלחמה האָט מען מאַ-סערקוויפט די סחורה אויפ'ן רוסישען מאַרק, וואָס האָט דערגרייכט איז בון'ן ביקאַל און אמור, אויצ מיט מען זיך בעגנוגען בלויז מיט'ן אונגערלוכען מאַרק, עס קומען צו פאַהרען סוחרים פון די מזרח-קרעסען און פון אויבער-שלעזיען און מען קויפט אין סחורה קונד און קוט וויסט, אַז דער בזשעזשינער האַנדעל האָט זיך קינמאָל נוט געשטויצט אויפ'ן אינצעל-פערקויף און אפילו דאָס מינדעסטע מאַנאַזינדעל פער נעמט זיך אויך נאָר מיט'ן הורט-האַנדעל. דאָס וויסט יעדער אינער און פון'ן בלויז דער נאַטשעלניק פון אָרטיגען שטייער-אַמט וויסט עס נישט, אָדער אַר מאַכט זיך נישט וויסען, כדי די סוחרים זאָלען נישט גענוסען פון דער 1 פּראָצענטיגער הנחה פון אומזאַץ-שטייער'ן הורט-האַנדעל. דער פרעזעס פון בזשעזשינער קאָנפעקצ.-פערין, מ'ירוצי פּראַנקענשטיין האָט שוין אויגנגע מאָל דערלאַנגט מעמאָריאַלען צו דער געהעריגער מאַכט און אויפגעוועזען, אַז דאָס גאַנצע שטעטעל לעבט נאָר פון הורט-האַנדעל, אַז די 2½ פּראָצענט אומזאַץ-שטייער, וואָס פערפלוכטעט נאָר פאַר'ן אינצעל-פערקויף, וועט דו בזשעזשינער קאָנפעקציאָנערען צום אונברינגען רואינערען. די מוה און אָבער ארויסגעוואָרען. דער נאַטשעלניק פון שטייער-אַמט בעשטעהט נישט דערויף. ער וויל די קאָנפעקציאָנערען נישט אָנערעגען פאַר קיין הורט-סוחרים און פאַר זענען-וועגען מעג די גאַנצע פּראָדוקציע אַנטערגעהן, און ער וועט זיין „אָפּזניע" און פאָזנטוועזן זיין נישט אַרויסגעבען.

דער מאַנגעל און קרעדיט און דעם מזומן-עלד, וואָס דאָס וואָזנע רוהרעווינע האַנדעלס-שטעטעל האָט בכלל נוט פון קיין שום קוועלע און דער אונטערהערשער שטייער פון 2½ פּראָצענט פון אומזאַץ, האָט אָנגעמאַכט אַזאַ חורבן און שטעטעל, אַז די פאַר געצעהלטע פורמעס, וואָס האָבען זיך נאָך ווי עס און נישט געהאַלטען און אויצוגעשוועבען קרוזים וועלען זיך אויך מוזען פערמאַכען און די גרויסע מהנה שניידערס, שוסטערס, פּרעכערס, פּוצערס און אָנגעשטעלטע, וואָס האָבען ביז אויצ געלעבט פון פּראָדוקטווער אַרבעט, וועט מיזען אָנקומען צו בעטעל-פּרויט.

די מאַסענבעגדע סטערען און לאָדן, די סטערען, וועלכע האָבען די דעה אויבער דעם נאַטשעלניק פון דער בזשעזשינער שטייער-אַמט, מוזען זאָגען זייער וואָרט און נישט דערלאָזען, אַז צוליב דעם קאַפּריז און ווילקור פון אינע בעאַמטען זאָל לעדען אַ גאַנצע שטאָט, וואָס האָט פון אייבוג אָן געשמ'ט מיט אנהר אַרבעטסזאַמקייט און זפלייס.

אינ אין בעקאַנט, אַז די מאַסענבעגדע סטערען און לאָדן זענען אויפגעגאַנגען אין אַ גוט, אַז ער האָט שוין נישט מעהר קיין אַנדערע דאַנות אויפ'ן קאָפּ, ווי דאָס, וואָס די שולדען אויף נאָמאָמיעסקע און פּאָלוניאָוע זענען נישט אַזוי אויבערויג שעהן. אין לאָדן דאַרפען זיך וואָס שנעלער בעמוהען אַ סוף צו מאַכען צו די אונערהערטע מעשים פון דעם בזשעזש.-נער שטייער-נאַטשעלניק און קורם כל אָנגעקענען די בזשעזשינער קאָנפעקציאָנערען אַז זיי זאָלען קענען נעמען אין אַ שוועריען צושטאַנד און ווישיאַק האָט מען מוזט נעמען אין אַ שוועריען צושטאַנד און ווישפּנאַל אַרבעטן.

זעלבסטמאָרד פון אַ דינסט.

(§) די „פּאַנאַמאָוויץ" און געלטען אַרויסגערופען געוואָרען אויף פּיעטרי-קאָווער 58, צו דער דונסט העלענע קזשיזשאַנאָווסקע, וואָס אין בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין הויז פון אונהרע ברוים געבער. די פּאַנאַמאָוויץ האָט אויהר אויס געפלוכטן דעם מאַנען און זי אויבערגעלאָזט אויפ'ן אָרט.

אַז אַ טראַמוויי מיט אַ פוהר בעגעגנען זיך

(כ) אויף ראָקוטשנער גאַס האָט דער טראַמוואַי גומר 10 זיך צוזאַמענגעשטאָסען מיט אַ פוהר. דערבי האָט דאָס פערד צעבראָכען בעדע אונטערשטע פון אין דער פורמאַן וואַשיאַק האָט מען גיזוט געמען אין אַ שווערען צושטאַנד אין שפּיטאַל אַרין.

צוגאַב-פּאַבאַר-קאַמיסיעס פאַר די 1908-ער

(פ) הייגט וועט אין לאָקאַל אויף פּאַמאַרסקאַ 18 מעסוג זיין אַ צוגאַב-פּאַבאַר קאָמיסיע פאַר די פּאַבאַראָווע פון יאָהרגאַנג 1908, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13 און 14 קאַמיסאַר.אַמ.

די דערמאָנטע פּאַבאַראָווע דאַרפען זיך מעלדען פאַר'ן שטעלען זיך צו דער פּאַבאַר-קאָמיסיע און דער שטאָט-סטאַראָסטווע, כדי זיי זאָלען אַרייגעטראָגען ווערען אין דער רשימה, און געגען פאַל וועלען זיי אויף דער קאָמיסיע נישט אָנגענומען ווערען און זיי וועלען בעשטראָפט ווערען לויט די מילומערישע פאָרשריפטען. קומענדיג אין דער שטאָט סטאַראָסטווע מוזען די פּאַבאַראָווע מיט ברענגען פערזענלעכע דאָקומענטען און אַ צייגניש, אַז זיי האָבען זיך רעגיסטרירט און מולומערוש-פּאָליציאַנישען ביוראָ בייטם מאַגיסטראַט.

די לעצטע דגה פון מאַגיסטראַט
די שילדען פון אַלט-שטאָט און נאַזאַמיעסקאַ געפעלען איהם נישט.

(—) ווייזט אויס, אַז דעם לאָדזער מאַגיסטראַט געהט אויצט צו גוט, אַז ער האָט שוין נישט מעהר קיין אַנדערע דאַנות אויפ'ן קאָפּ, ווי דאָס, וואָס די שולדען אויף נאָמאָמיעסקע און פּאָלוניאָוע זענען נישט אַזוי אויבערויג שעהן. ווי מיר דערוויסען זיך זאָל זיך דער מאַגיסטראַט אויצט אַ נעהמען טון צו די דאָזיגע שילדען און זיי הייסען אויבערמאָלען אַז זיי זאָלען אויסזעהן עסטעטישער, אָבער מען זאָגט, אַז דעם מאַגיסטראַט פעהלט נישט קיין דאַנות.

עשו דרשו טעכט צום טויט אַנ'אייגענעם גוטען-ברודער.

(§) בייווילאַדזיסלאַוו מאַשטענסקע אויף שאָסענע 4, אין זינגאָג פאַרגעקומען אַ שמועל שמחה. כ'זעגען זיך צוגיפאַנעקומען גומע ברודער מיט זייערע כלות און מען האָט זיך „געבאַוועט" אויף וואָס די וועלט שטעהט. מען האָט געמאַנצט און געהגליעט און בראָנפען האָט זיך געגאָסען, ווי וואַסער. און ווען עלם האָט זיך צעיאַכטעט און מ'האָט זיך שוין געוואַעלט אויף די פיס, און מיר נישט, דער נישט אויסגעבראָכען אַ געשלעג מיט בענקלעך, שטעהלען און כעסער און פון די געוואַלדען און גערייען זענען זיך צוגיפּנעלאָפען אַלע שכנים פון'ם הויז, און זעהענדיג וואָס עס קומט דאָ פאָר האָבען זיי געדופען אַ פּאָליצי. אָבער אונדער די פּאָליצי האָט בעוויזען אָנקומען אין דער „זאַבאַווע", אין שוין אַנער פון דער חברה געלעגען אויף דער ערד מיט אַנ'אויפגעפרעגטע מען בייך. די ארויסגערופענע פּאָנאַמאָוויץ האָט איהם שוין נאָר נישט געגעבען העלפען. אונדער די פּאָנאַמאָוויץ און גע-קומען אין ער שוין געזען טויט.

די פּאָליצי האָט אַרעסטירט דרי חברה-לייט וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין דער „זאַבאַווע". דער דער'הרג'עטע איז אַ געוויסער יאַן טראָוואַנאָוויטש. אַ פּאַברוקס-אַרבייטער פון וואַזעלסקאַ 3

קאַנפליקט איז דער פּאַבריס פון „ברידער פּשיגורסקי"

(וו) מיט אַ פּאָר וואָכען צוריק האָט די פּאַבריק פון דער פירמא „ברידער פּשיגורסקי", פּיעטרוקאָווער 204 נעקומען דונ טפון דער אַרבייט 150 וועבער-אַרבייטער און זיי נושט געוואָלט בעצאָהלען פאַר דער צייט פון'ם אירלויב.

די אַרבייטער האָבען דעם ענין אויבער געגעבען צום אַרבייטס-געריכט.

אַן אַ טראַמוויי מיט אַ פוהר בעגעגנען זיך

(כ) אויף ראָקוטשנער גאַס האָט דער טראַמוואַי גומר 10 זיך צוזאַמענגעשטאָסען מיט אַ פוהר. דערבי האָט דאָס פערד צעבראָכען בעדע אונטערשטע פון דער פירמאַן וואַשיאַק האָט מען גיזוט געמען און אַ שווערען צושטאַנד אין שפּיטאַל אַרין.

זעלבסטמאָרד פון אַ דינסט.

(§) די „פּאַנאַמאָוויץ" און געלטען אַרויסגערופען געוואָרען אויף פּיעטרי-קאָווער 58, צו דער דונסט העלענע קזשיזשאַנאָווסקע, וואָס אין בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין הויז פון אונהרע ברוים געבער. די פּאַנאַמאָוויץ האָט איהר אויס געפלוכטן דעם מאַנען און זי אויבערגעלאָזט אויפ'ן אָרט.

ווער וויים?

פרעמאָג אין דער פרוה אין אויצט פון דער הויס אין בון אויצט נישט צוריק געקומען וואָלף לייב שעפּס, 17 יאָהר אַלט, געהט אָנגעטון אַ העלע מאַרינאַרקע און אַ שטרייפ-הויז מיט אַ צוקלוס-מען-הויזע. ווער עס וויסט שפּעס וועגען אויהם ווערט געבעטען מוטצוטיילען זיינע עלטערן, וואָלבאָרסקע 21.

פּאָליציי ליקווידירט אַ „נאַכט-סאַלאָן"
אויף אַנדזשעיע,
וואָס האָט גלייכצייטיג געדיענט אַלס „מלינה" פאַר פערברעכער

איינער פון די אונטערנעמער אַ בעקאַנטער טיפּ פון די אונטערוועלט איז אַרעסטירט געוואָרען

(§) אויף אַנדזשעיע 48 וואוינט אַ געוויסע סמעפּאַניע בראַוזקאָוע, אַ דאַמע מיט אַ'אנגעשטומפּערטע בעשעפטיגונג, און קיינער האָט נושט געוואוסט, פון וואַנען זי נעמט אויף צו מאַכען אַזאַ שעהן לעבען און צו פוהרען אַזאַ הערליכען שטאַט.

די שכנים האָבען נאָר אויף אַזוי פיל געוואוסט, אַז די בראַוזקאָוע און נושט אַזאַ שטאַרקע אָפּגעהיטענע צניעה און זי וואוינט מיט אַנהר'ס אַ קאָכאַנעק, אַ געוויסן יאַן שעלאַנסקי, אַנ'אמת'ער נאַכט-פּויגעל מיט דעם צונאָמען „גאַראַל". אין שטענדיג האָט מען דאָרט עפּעס געזעהן אַרום פון'ן אַנדערשטענדיג זיך פערשטענדיגע פערדעכטיגע טופּען און אַ סך יונגע מידלעך. די וואוינונג פון דער בראַוזקאָוע און אָבער נעמען אַנגעטולט און אַ שלעסער פון געהיטענסטען און וואָס עס טוט זיך דאָרט אָפּ האָט מען זיך אַ לענגערע צייט נושט געקאָנט דערוויסען. ענדליך און אָבער אויף דער דאָ-ווינסען. געוויסען יאַן שעלאַנסקי, אַנ'אמת'ער נאַכט-פּויגעל מיט דעם צונאָמען „גאַראַל". אין שטענדיג האָט מען דאָרט עפּעס געזעהן אַרום פון'ן אַנדערשטענדיג זיך פערשטענדיגע פערדעכטיגע טופּען און אַ סך יונגע מידלעך. די וואוינונג פון דער בראַוזקאָוע און אָבער נעמען אַנגעטולט און אַ שלעסער פון געהיטענסטען און וואָס עס טוט זיך דאָרט אַ לענגערע צייט נושט געקאָנט דערוויסען. ענדליך און אָבער אויף דער דאָ-ווינסען. ענדליך און אָבער אויף דער דאָ-

זיגער נעהטינינסקעלער נעסט אויך אויפ'מערקזאַם געוואָרען דאָס וואַכזאַמע אויג פון'ם אויספאָרשונגס-אַמט, דאָס הויז איז נעשטעלט געוואָרען אונטער אַנ'אָבסערוואַציע און מען האָט דערגאַנגען, אַז די בראַוזקאָוע האַלט אויף אַ „צוזאַמענקונפט-סאַלאָן", וואו עס ווערען אָפּגעטון די וועלדעסטע אָרגיעס און אַ חיין דעם בעהאַלטען זיך דאָרט אויך אויס פערשוינענע מופּען פון דער פערבעלער-וועלט. געבעטען בי נאַכט און די פּאָליצי אַרען און דעם „סאַלאָן" און לוקווידירט די „אונטערנעהמונג". דער-בי איז אויך אַרעסטירט געוואָרען דער קאָכאַנעק פון דער בעל הבית'טע, גאַראַל. וועלכער האָט אויף זיין געוויסען עטלעכע מיינים. די בראַוזקאָוע אַלען האָט מען דערוויל געלאָזט אויף דער פרייע.

לוילו דאַמאַטאַ שפּולט אויצט אין אַ פּולם, וואָס ווערט געמאַכט פון דער „פאָלקס-פּולם קאָמפּאַני". דער פּולם ווערט געמאַכט און דעם שטעטעל, וואָס פּאָקס האָט אויסגעבויט נעבען האַלי-וואוד, און וואָס אין בעוואוסט מיט דעם נאָמען „פּאָקס מוזוומאָן סיטי". דאָרט ווערען געמאַכט אַלע פּולמען און מעהר וו אַקטיאָרען און אָנגעשטעלטע פון דער געזעלשאַפט לאָזט מען אהין נוט ארין. דאָס שטעטעל אין אַרומגערינגעלט מיט אַ הויכען אייזערנעם פּאַרקאָ. בעים אַרייגאַנג שטעהען עטלעכע וועכטער און טרייבען צוריק יעדען אויגעם, וואָס האָט נושט קיין ערלויבנוש אהין אַרייצוקומען. אָבער נושט דער הויכער פּאַרקאָ און נושט די וואַך קאָכען דינען אַלס אַ אָפּהאַלט פאַר דעם פערלוכטען פרינץ צו זיין שעהנער געלעגענהייט. האָט דער פרינץ עטלעכע מאָל געפרוכט אַרייגצוקומען אין אַ פּאָר פעטש אַלס צוגאַב. יעדעס מאָל, ווען ערפלעגט צוריקגעטרייבען ווערען, פלעגט דער פרינץ אָפּלייגען שעה'ן לאַנג בי די פויערן פון דער „סומי", בין זיין געלייבטע פלעגט אָפּטון אויהר אַרבייט. און דער קאָלאָניע האָבען אַלע געוואוסט וועגען דעם דאָזיגען אַרייגאַנג. אין אַ צעהנדלינגער אַקטיאָרען און אַקטריסעס פלעגען יעדען מאָג אַרויסקומען אָנקוקען דעם פרינץ, וועלכער ערגדרינג זיך אַזוי פיל צוליב אַנ'אַקטריסע. די שעהנע געלייבטע האָט דערפון שמאַרק הנאה געהאַט. זאָלען אַלע זעהן, וו'ן אַ פרינץ פאַלט אויהר צו די פויערן פון דער „סומי", בין זיין געלייבטע פלעגט אָפּטון אויהר אַרבייט. אויצט זעהט מען שוין די צוויי געלייבטע יעדען מאָג צוזאַמען אויף דער פרינצעל, לואו פערדינאַנד, מאַקע אויפגענומען געוואָרען פון מיליאָנערען מיט גרויס יראת הכבוד. די וואַגערבולטס האָבען אויהם אַנגעלאַדען אויף מעה, די מאַרגאַנ'ס האָבען אויהם געפוהרט און מעאַמער; הערני פאַרד האָט אויהם געגעבען אַ נעעם פאַרד'ל, און נאָך מיליאָנערען האָבען אויהם געגעבען אַנדערע מתנות.

עס פערשטעהט זיך, אַז אויב מען נוט שוין אָפּ כבוד דעם פרינץ, מוז מען דאָך שוין אויך מקרב זיין זיין געלייבטע, אויבערהויפּט ווען זי אין מעהר תקיף ווי ער. האָט מען זי אָנגעהויבען אַנגלאַדען צו די גרעסטע מוליאָנערען און זי אין געוואָרען אַ גאַנצע שטעלקע בי די „פון הונדערט". ווען די פולם-מאַגנאַטען האָבען דערזעהן, וואָס פאַר אַ ראָלע זי שפּילט און די הויכע פענסטער, האָבען זיי גענומען נאָכלויפען אויהר מיט קאָנטראַקטען. יעדער אונער האָט געוואָלט אויסכאַפּען זי פון צווייטן. אויצט שפּולט זי פאַר דער „פּאָקס מוזוומאָן קאָמפּאַני" און זי האָט אַלע מעגלוכקייטען צו ווערען אינגע פון די בערוהמטסטע פולם כמאַרס און אַמעריקאַ.

פּאָקס האָט אָבער נושט געקענט צו-זעהן דאָס רחמנות פון'ם פרינץ, וועלכער דאָרף אַפּלוגען און דרויסען צו וואַר מען אויף זיין געלייבטער, האָט ער אויהם געגעבען אַ כפּצעיעלע „הנתה", ער זאָל קענען ארנגקומען און דער סומי צו ישרעל צייט. אויצט זעהט מען שוין די צוויי געלייבטע יעדען מאָג צוזאַמען אויף דער פרונצעל און העכסט גלוקלעך.

חתונה האָבען מיט'ן פרינץ ווי אָבער נושט די אַקטריסע, מיט'ן יחוס אַלטן, זאָגט זי, ווי זי נושט הטראַטען. זי ווי ער זאָל פרויהער ווערען אַ גרויסער פערנער. דערצו, זאָגט זי, גלויבט זי, אַז אַ פרינץ דאַרף נושט חתונה האָבען פאַר 30 יאָהר, און אַזוי ווי אויהר נעלייבטען אין ערשט אַלט 24 יאָהר, קאָן זי, צו ווארטען נאָך זעקס יאָהר. דער פרינץ אין אָבער מיט אויהר נושט אינגשטיגן בי אויהם און הארצען, זאָגט ער, צע-פלאַטערט זיך די לובע אַלץ מעהר אין מעהר. און ער ווי ווארקען אויף זיין גע-ליבטער דורך פערשוינענע שליחים, אָבער יענע האַלט זיך שטאָל און אייזען בי אויהר בעשלוס. דערוויל אין דער ראָמאַן פון דער פולם-אַקטריסע מיט דעם געוועזענעם פרינץ דאָס הויפּט-געשעך און האַלוואוד. צו דער אַקטריסע שדכ'ען זיך אַ הופּש בונטעל יונגע לייט, וואָס האָבען אין יחוס, אין געלד. און זי האָט שוין אויך געהאַט אַ הופּש בו-טעל געלייבטע. ווארט האַלוואוד מיט אומגעדולד צו זעהן, וואָס עס וועט ווע-ען פון דעם אויצטיגען ראָמאַן. מען אין משעקאַוועץ צו ווינען אויב די אַק-טריסע וועט דעם פערבייטען אין דער לעצ-טער מינוט אויף אַנ'אַנדער לוביהאָבער. וואָס וועט אויהר קאָנען געבען מעהר, ווי אַ פערלוירענעם טיפּול...

נייער צענניק אויף פּלייש
רינדערענס ביליגער, קעלבערענס אין שעפּסענס טייערער גוועזען

(מ) לויט דער מיטגעגעבונג פון דער קאָמיסיע צו פאַרשען די פרעזען פון לעבענס-מיטעל, האָט דער מאַגיסטראַט פערפלעגט דעם פרייז פון רינדער-פלייש אויף 10 ביז 30 גראָשען אויפ'ן קילאָ און דעטייל, אָבהענגיג פון'ם סאָרט פלייש. דאַנעגען איז דער פרייז פון שעפּסען פלייש געהעלערט געוואָרען מיט 10 גר., קעלבערנ'ס מיט 20 גר. אויפ'ן קילאָגראַם אין דעטייל.

דער נייער צענק פערפלוכטעט פון מאָרגען, מיטוואָך.

האַליוואוד קאַכט מיט אַ מערקווירדיגען ראַמאַן
צווישען אַ יודישער פילם-אַקטריסע מיט'ן קייזער'ס אַנ'אייניקער.

צוליב דעם ראָמאַן איז די אַקטריסע טאַקע געוועזענער בעריהמט.—וואָס דער געוועזענער פרינץ האָט געהאַט אויסצושטעהן צו קענען זיין נעבען זיין געליבטער.—מאַרוואָס די געליבטע וויל נישט חתונה האָבען.

האַלוואוד איז בערוהמט נושט נאָר אין אַמעריקאַ, נאָר אויבער דער נאַנצער וועלט. וויל דאָרט ווערען געמאַכט די גרעסטע פילמען און דאָרט געפינען זיך די בערוהמטסטע „סטאַרען" פון דער פילם-וועלט. האַלוואוד לאָזט זיך אויך אָפּט הערען צוליב די ראָמאַנען און פּאַ-מיליען-סקאַנדאַלען, וואָס קומען פאָר צווישען די מעמבערען פון אַקטריסע און די פילם-אַקטיאָרען.

האַלוואוד איז שטענדיג פערפלוצט פון אַלערלי אַרומאַקראַטיליער און מולי-יאָנערען, וועלכע קומען הין פאַנגען די הערצער פון די יונגע און שעהנע אַקטריסעס. פונדעסטוועגען האָט זעלטען אַ דראַמאַ אַרויסגערופען אַזוי פיל אונטערעס אין דער פילם-קאָלאָניע ווי די ליבע וואָס די יידישע פילם-אַקטריסע ליילו דאַמאַטאַ פון מיט דעם געוועזענעם פרינץ פרינץ לואוס פערדינאַנד האָהענצאָלערן. אַנ'אונקעל פון געוועזענעם קייזער פון דער פרינצעסין קיזער פון דער פרינצעסין אַנ'אַנדערע אַנ'אַנדערע אַנ'אַנדערע

די גנבות אויפ'ן יודישען בית-עולם האבען בעטראפען צעהנדליגע טויזענד זל.

און די גנבים האבען עס פערקויפט פאר 61 זלאטעם

די גנבים זענען געווען 3 יונגע קריסטען.—2 פון זיי ווענען ארעסטירט געווארען

(§) דו סוסמעמאטישע גנבות אויפ'ן יודישען בית עולם אין לאדז האבען שוין ווידער א לענגערע צייט בעאונרוהיגט די יודישע בעפעלקערונג און ארויסגערופען פערשידענע השערות וועגען די גנבים.

די גנבים האבען זיך אויסגעזוכט די דעכסטע מצבות און מאנומענטען און אראפגעריסען פון דארט די ווערט-פולע ארנאמענטען. אזוי האבען זיי אראפגעריסען די בענולדעטע קרעניץ פון פאנבקו'ס מצבה און פון נאך א גאנצע רייה קברים, וואו עס רוהען די פערשטארבענע יודישע גבירים און לאדז.

די פאלוצע האט אונטערגענומען א ענערגישע אויספארשונג, אבער אויף די שפאדען פון די גנבים האט מען אלץ נושט געקענט פאלען, און נאר צולוב א רשעם צופאל און עהרענלכען בייגאלב ענטדעקט געווארען די חברה אויסוואדען.

געשעהן און עס אזוי:

עהרענלכען אויף דער נאכט, האט אינער פון דער בית עולם דונערשלאג דערהערט עפיס א פערדעכטיגען פאדען זיך נעבען א קבר, וויסענדיג, אז אויפ'ן בית עולם קומען פאר סוסמעמאטישע גנבות, האט ער זיך זעהר שנעל צום ארט פון וואנען עס האט געהערט דער פערדעכטיגער געדויש, און צוקומענדיג נעהנטער, האט ער בעמערקט, אז עטלעכע מענשען רייסען פון א מצבה די פערגולדענע ארנאמענטען. דער בית-עולם-דינער האט פערשטאנען, אז מיט מאכען א געוואלד וועט ער נאר פערטרייבען די גנבים, האט ער זיך נאך פערהערט ווייטער בעפעלקערונג און ארויסגערופען פערשידענע השערות וועגען די גנבים.

די גנבים האבען זיך אויסגעזוכט די דעכסטע מצבות און מאנומענטען און אראפגעריסען פון דארט די ווערט-פולע ארנאמענטען. אזוי האבען זיי אראפגעריסען פון פאנבקו'ס מצבה און פון נאך א גאנצע רייה קברים, וואו עס רוהען די פערשטארבענע יודישע גבירים און לאדז.

די פאלוצע האט אונטערגענומען א ענערגישע אויספארשונג, אבער אויף די שפאדען פון די גנבים האט מען אלץ נושט געקענט פאלען, און נאר צולוב א רשעם צופאל און עהרענלכען בייגאלב ענטדעקט געווארען די חברה אויסוואדען.

געשעהן און עס אזוי:

עהרענלכען אויף דער נאכט, האט אינער פון דער בית עולם דונערשלאג דערהערט עפיס א פערדעכטיגען פאדען זיך נעבען א קבר, וויסענדיג. אז אויפ'ן בית עולם קומען פאר סוסמעמאטישע גנבות, האט ער זיך זעהר שנעל צום ארט פון וואנען עס האט געהערט דער פערדעכטיגער געדויש, און צוקומענדיג נעהנטער, האט ער בעמערקט, אז עטלעכע מענשען רייסען פון א מצבה די פערגולדענע ארנאמענטען. דער בית-עולם-דינער האט פערשטאנען, אז מיט מאכען א געוואלד וועט ער נאר פערטרייבען די גנבים, האט ער זיך נאך פערהערט ווייטער בעפעלקערונג און ארויסגערופען פערשידענע השערות וועגען די גנבים.

די גנבים האבען זיך אויסגעזוכט די דעכסטע מצבות און מאנומענטען און אראפגעריסען פון דארט די ווערט-פולע ארנאמענטען. אזוי האבען זיי אראפגעריסען פון פאנבקו'ס מצבה און פון נאך א גאנצע רייה קברים, וואו עס רוהען די פערשטארבענע יודישע גבירים און לאדז.

די פאלוצע האט אונטערגענומען א ענערגישע אויספארשונג, אבער אויף די שפאדען פון די גנבים האט מען אלץ נושט געקענט פאלען, און נאר צולוב א רשעם צופאל און עהרענלכען בייגאלב ענטדעקט געווארען די חברה אויסוואדען.

געשעהן און עס אזוי:

עהרענלכען אויף דער נאכט, האט אינער פון דער בית עולם דונערשלאג דערהערט עפיס א פערדעכטיגען פאדען זיך נעבען א קבר, וויסענדיג. אז אויפ'ן בית עולם קומען פאר סוסמעמאטישע גנבות, האט ער זיך זעהר שנעל צום ארט פון וואנען עס האט געהערט דער פערדעכטיגער געדויש, און צוקומענדיג נעהנטער, האט ער בעמערקט, אז עטלעכע מענשען רייסען פון א מצבה די פערגולדענע

1. די פאלוצע האט אונטערגענומען א ענערגישע אויספארשונג, אבער אויף די שפאדען פון די גנבים האט מען אלץ נושט געקענט פאלען, און נאר צולוב א רשעם צופאל און עהרענלכען בייגאלב ענטדעקט געווארען די חברה אויסוואדען.

2. אזוי ווי אבער בעת דער רעוויזיע אין דער וואוינונג אויף קעלמא

3. האט מען נארנושט געפונען, האט מען מוגעמאנ'ען מומ'ן זוהן בעפרעמד פון ארעסט און זיי געשטעלט אונטער דער אויפזיכט פון דער פאלוצע. זעהר מורט צוזאמען מיט זיי 19-יעהריגען זוהן אברהם. אזוי ווי אבער בעת דער רעוויזיע אין דער וואוינונג אויף קעלמא

4. האט מען נארנושט געפונען, האט מען מוגעמאנ'ען מומ'ן זוהן בעפרעמד פון ארעסט און זיי געשטעלט אונטער

יידיש טעאטער אין פילהארמאניע זאל — גארטאוויטש 20 —
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן

נאר איינינע גאסטראלען פון קינסטלער-פאר פון מאסקווער קונסט-טעאטער
מאריס לאמפע
און די זינגערין
פאניא מענדעלעוויטש
— מיט'ן אנטיל — פון ווארש. קאמיקער
א. אייזענבערג

היינט, דינסטאג דעם 30-טן 9 א זייגער אוועגד
גרויסע הערליכע אויספיהרונג — נייע אויטשטאמונג
דאס גרויסע מיסטערווערק פון אונזער בעליבטן מאלקס-שרייבער שלום עליכם
200.000
מוזיקאלישע קאמעדיע — אין 4 אקטען — פון שלום עליכם
הויפט-ראל שלומעלע סארא-קער — מ. לאמפע. — פרייזען פון 80 גר. ביז 3 זל.
עס נעמט אנטייל דאס גאנצע פערסאנאל
בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע
אנאנס!! — אין — פארבערייטונג — סטעמפעניו — פון — שלום עליכם

סאניטאר-אינספעקציע איז די לאדזער רעסטאראנען איז אויסגעפאלען נישט גינסטיג.

(מ) די כאמוסיע פון די שמאמושע סאנומאר-פונקטען האט פארגעגע וואר דורכגעפונדן א אונספעקציע פון סאנ-טארען מצב און די רעסטאראנען און גארקוכען.

היות עס אז אין א רעה נאסטראנע מושע אנשטאלטען פעסטגעשטעלט גע-וארען, זא די סאנומאר-פארשרופטען הערען נושט אפגעהוטען, האט די גע-זונדהייטס-אפטיילונג זיך געווענדעט צו דער שטאט סטראסטוע צוצוזעהען די אנגענומער צו פערענטוואר לוכטיג.

צוזאמענשטויס פון א לאקאמאטיוו מיט אנ'אויטא

דער הויפט צושמעטערט. 3 פערזאן שווער פערוואונדעט

(ב) אויפ'ן בשעיאה פון שאסעע, צווי-שען קאלע און קלאדאוע אין געלטען פארגעקומען א צוזאמענשטויס פון א לאקאמאטיוו מיט א אנ'אויטא. דער אויטא איז געגאנגען מיט 2 פערזאן זענען געווארען שווער פערוואונדעט.

(ו) א צווייטע אויטא-קאטאסטראפע אין פארגעקומען אין קאלוש. דער אויטא האט זיך צוזאמענגעשטויסען מיט א מולד-וואגען. דאס פונהעל איז צו-שטערט געווארען און דער פונטאן יוזעף יוזשעווסקי איז געווארען זעהר שווער פערוואונדעט.

די צייט פון מענשליכען לעבען

כדי צו בעקומען וויי מעגליך א גע-ווישען דורכשניטס-צאהל פון מענשלי-כען לעבען, האבען די מאטעמאטיקער און כמאטוכמיקער קאנסטרואירט רשי-מות און צאהלען, וואס ווערען אנגע-רופען טויט-טאבעלען, היות די דאזיגע טאבעלען זענען זעהר אונטערעכאנט אין בעלעהרענד, לאמיר זיי ווידמען א מיי נוט צייט.

לאמיר למשל נעהמען א וועלכע עס אין גרופע געווארן מענשען, וואס זענען אונטערזוכט געווארען פון דאקטוירים און צווישען זיי 100 פערזאן 20 יעהריג 100 פערזאן 30 יעהריג, 100 פערזאן 40-יעהריג, 100 פערזאן 50 יעהריג און 100 פערזאן 60 יעהריג, וועלען מיר אויצ זעהען, וואס עס וועט ווערען מיט יעדער פון דער דאזיגער גרופע נאך 15, 20, 30 יאהר א. ז. ו. ו.

גרופע	שטארבט נאך 15 יאהר	שטארבט נאך 20 יאהר	שטארבט נאך 25 יאהר	שטארבט נאך 30 יאהר
20 יעהריגע	6	9	13	19
30 יעהריגע	10	19	26	36
40 יעהריגע	20	30	43	60
50 יעהריגע	28	52	70	83
60 יעהריגע	63	86	71	98

דער אויפמערקזאמער לעזער פון די דאזיגע ווערטער און צופערן וועט מיט שרעק דערזעהן, אז למשל פון דער גרו-פע 30 יעהריגע שטארבען אויף 100 מענשען 26, וואס האבען 55 יאהר, אל-זא יעדער 4-טער מענש צו דערפסמו לעזער זיך נושט פערשראלטען און זיך בערענען. אפשר וועל אוך זיין דער 4-טער? פערשטעהט זיך געגען מיט קען מען קיין חכם נושט זיין, נאר די וויסענשאפט און פערבונדענע מיט פונאו-צען האט אויסגעקלערט א לעבענס-פער-זיכערונגס-געזעלשאפט, וואס נושט קע-נענדיג זיך א קענען-שטעלן דעם מיט, פערזיכערען זיין, אז די פאמיליע פון שפעזער זאל נאר זיין מיט נושט געפי-נען זיך אין קיין נויט, ארער אויך ער וועט נושט זיין דער דאזיגער „4-טער" און וועט אבערלעבען די חברים פון זיין גרופע זאל ער קענען געגעבען פון זיין פרובמבארער ארבייט און שפארזאמ-קייט.

דעם דערמאהנטען ארטיקעל מיט דעם ביטע צו פערעפענטלעכען האבען מיר דערהאלטען

פון דער גענעראל-רעפרעזענטאנץ אין לאדז
פערזיכערונגס-אקט.-געזעלשאפט
„Vita" אין וואַרשע

די נעכטיגע רינג-קאמפען אויף ציריק

אין 59 טאגי פון רינג-קאמפען טורניר זענען פארגעקומען פאלגענדע קאמפען:

אלס ערשט פאר האבען געקעמפט קארנאק — ווילינג, בעדע האבען ברו-טאל געקעמפט, דערביי האט דיך קאר-נאק שטארק צעקלאפט, אז ער האט נישט געקענט וויטער קעמפען, אין דער קאמף איז 3 מינוט פאר'ן סוף אויפגעריסען געווארען.

דעם צווייטען קאמף האבען צווישען זיך געפיהרט קארש — מיכאעליס, וועל-כער האט זיך געענדיגט אהן רעזולטאט.

דער דריטער איז געווען דער דעצי-דירענדער קאמף צווישען שטעקערן אין גארקאוויצקאן, דער קאמף איז געווען זעהר א אינטערעסאנטער, שעהן גע-קעמפט האט נור גארקאוויצקא, פון דעם מייסטער שטעקער, האבען מיר דאס רעכט מעהר צו פערלאנגען, א מיטל שענערן קאמף סיסטעם, און נישט וויי-לען געווינען נאר פער מופאל אין דער 18 מינוט געלעגט גארקאוויצקאן דורך א הינטער פאס ג ריף.

דער פערטער קאמף איז געווען, דער קאמף צווישען מאהן-סאמאגען און שנע-דערן, מאהן סאסטאן לעגט דעם דעטט שנידער אין דער 14 מינוט דורך א קראוואס.

דאס היי-יעהריגע גערעטעניש

(ו) דער שנוט ארום לאדז איז שוין אין פולען גאנג. ווי מען רעדט וועט דאס גערעטעניש הייאהר זיין גאנץ נישקשה'דיג.

דער לאדזער עקספארט אויפ'ן ווייטען מזרח

ווערט נישט אפגעשטעלט

(ו) די לאדזער פירמעס, וואס פער-נעמען זיך מיט'ן עקספארט פון מעקסטיל סחורות אויפ'ן ווייטען מזרח זענען לעצ-טענס זעהר שטארק בעאונרוהיגט גע-ווארען אובער דער לאגע, וואס האט זיך דארט געשאפען צולוב דעם רוסיש-יאפאנישען קאנפליקט, און זיי האבען זיך געוואנדען צום מלוכה'שען עקס-פארט-אגענטשאפט און ווארשא, צו זיי זאלען דערווייל אפשטעלען דעם עקס-פארט. געלטען און אנגעקומען אנ'ענט-פער פון ווארשא, אז עס דראהט נושט קיין שום געפאהר אז מען קאן ווייטער עקספארטירען סחורות פון מאנדזשור-יען און אויפ'ן ווייטען מזרח.

א פרוי שייער נישט דערטרונקען געווארען איז דער פיליצע

העל דישער יונגערמאן ראטעוועט זי ארויס פון טייך.

(ו) אין דער פולוצע הונטער סולען האט זיך געבטען געבארען א יונגע פרוי און א לענגערע צייט געשוואומען אויפערן וואסער. פלוצלונג האט זיך דערהערט א פארטערלוך געשריי. מענשען זענען זיך צוזאמענגעלאפען און מיט שרעק האט מען בעמערקט, וויי די פרוי דריבט אן צו טרונקען.

צום גלוק האט זיך אויף דער פלא-זשע געפונען דער רפיעטרוקאווער שטו-ער-בעאמטער זונמתם דעמטא. וועלכער האט זיך געווארפען אין טייך און ארויס-געראטעוועט די טרונקענדע פרוי.

סאניטאר-אינספעקציע איז די לאדזער רעסטאראנען איז אויסגעפאלען נישט גינסטיג.

(מ) די כאמוסיע פון די שמאמושע סאנומאר-פונקטען האט פארגעגע וואר דורכגעפונדן א אונספעקציע פון סאנ-טארען מצב און די רעסטאראנען און גארקוכען.

היות עס אז אין א רעה נאסטראנע מושע אנשטאלטען פעסטגעשטעלט גע-וארען, זא די סאנומאר-פארשרופטען הערען נושט אפגעהוטען, האט די גע-זונדהייטס-אפטיילונג זיך געווענדעט צו דער שטאט סטראסטוע צוצוזעהען די אנגענומער צו פערענטוואר לוכטיג.

צוזאמענשטויס פון א לאקאמאטיוו מיט אנ'אויטא

דער הויפט צושמעטערט. 3 פערזאן שווער פערוואונדעט

(ב) אויפ'ן בשעיאה פון שאסעע, צווי-שען קאלע און קלאדאוע אין געלטען פארגעקומען א צוזאמענשטויס פון א לאקאמאטיוו מיט א אנ'אויטא. דער אויטא איז געגאנגען מיט 2 פערזאן זענען געווארען שווער פערוואונדעט.

(ו) א צווייטע אויטא-קאטאסטראפע אין פארגעקומען אין קאלוש. דער אויטא האט זיך צוזאמענגעשטויסען מיט א מולד-וואגען. דאס פונהעל איז צו-שטערט געווארען און דער פונטאן יוזעף יוזשעווסקי איז געווארען שווער פערוואונדעט.

אמיליאן דאלאר
שפאנענדער ראמאן פון היינטיגער צייט

(49-טע פארטזעצונג)

רומא, דערהערענדיג דאס, איז געפאלען אין חלשות.

מאקסום איז געשטאנען פולשטענדיג הולפלאז.

צום גלוק איז דערבייא אנוועזענד געווען דאקטאר וחולער, וועלכער עס האט זיך שנעל אנגעגעבען צוריקצובדענען צום געזונד דו פער'חלש'טע פרוי. פון אזה-דע אויגען האט זיך געגאסען א שטראם טרעהרען.

מיט דער הולף פון דאקטאר איז מאקסום'ען געלונגען א ביסעל צו בערוהיג-ען זיי פרוי. ער האט אזהר פערזיכערט, אז הערוויל נעהם עס וועגען גארנושט אנדערש ווי נאר וועגען פאהרען איר פאטערלאנד, אזן דארט וועט זיך אזהם, צו-לוב דער ארגרכנעמאטער ערנסטער קראנקהייט, זוכער אנגעבעטען כשפרייט צו ווערען פון מלומער-דינסט; קיין שום געפאהר דראהט אזהם דערווייל נושט.

בערוהיגענדיג דערמיט רומא'ן, איז ער ארויס צו זיך אין ציטער, וואו ער איז געבלובען א צייט לאנג מיט זיך אין זיינע געדאנקען. ער האט אויצ געהאט שווערסטע אויפגאבע: שטעהען צום לעצטען מאל פאר דער פרוי, וואס ער האט לוב געקריגען מיט דער הייסטער לוב, וואס ער האט נושט גערעכענט, אז ער איז פעהיג דערצו. ער האט נישט געוואוסט, צו ער וועט האבען גענוג כחות, אז ער זאל נישט אינגאנצען צובראכען ווערען. עס האט איהם ווידער ארומגענומען אנ'אנגענדלוכע פערצווייפלונג. די שטימען, וואס זענען די לעצטע וואכען ענטשווונען געווארען, האבען זיך ווידער מיט אונמאל אנגערופען און זיין הארץ, און אויצ העכער, שטארקער, ווי פריהער. ער האט געגלויבט, אז ער האט זיך נאך נושט אנ-גענען ערהאלט. ער איז מיט געווען, וואס ער און שוין אויפגעשטאנען פון בעט. ווען דער מערמון פון ערשטען סעבטעמבער וואלט פארבייי, בעת ער וואלט געלעב-ען אין בעט אהן בעוואוסטלאזיגקייט און אהן שלל, נישט ווינסענטיג אלזין דער-זענען — א, ווי ער וואלט גלוקלוך געווען!

עס האט אין אזהם אויפגעבלוצט א גדאנק, צו ער וועט, ווען ער וועט נישט האלטען ווארט און זיך נישט צושטעלען אין דער נאכט אז פ'ן ערשטען כשפטען כ-ער, ווייטער בלייבען בעם לעבען. דער אלטער האט אזהם געווארענט, אז ער זאל זיך נישט דערווייגען נישט צו האלטען ווארט. ווער ווייס, צו ער האט נישט נו-רוגען קיין מערדער, וואס לויערען אויף אזהם אין [illegible]

זאל אזהם ארינשטעכען א מעסער אין דער פלוצע? בעכער אין שוין, אז ער זאל זיך אלזין מאכען דעם מוט. עס איז שרעקלוך שטענדיג צו געפונען זיך אין דער געפאהר אומגעברענגט צו ווערען דורך געהייטסנסלאזע גדרונגענע מערדער. אין יעדען פרעמדען מענש חושד צו זיין א טויט-פיינד!...

קידם כל האט ער נישט געוואלט ווייזען זיך אלס פחדן. קיינמאל, אין זיין לעבען, איז ער קיין פחדן נישט געווען. נאר הייגט וועט ער פאהרען. אבער נישט קיין נאנראוע. ער האט געוואוסט. אז ער בעגעהט א מיליטעריש פער-ברעכען, אבער דאס לעצטע וועט זיך ענדער לאזען אויסבעבען, ווי יענץ פון טאנ-מע-קארלא. אויב עס אז אזהם בעשערט צו שטארבען, דאן פערלירט אפילו דער הענג די מאכט אובער אזהם.

— ווען נישט, — האט ער בערוהיגט רומא'ן, — מיר וועלען זיך נאך זעהן.

אין מאמענט, ווען ער האט ארויסגערעדט די דאזיגע ווערטער, האט ער ווערק-ליך געגלויבט אזן זיי.

בעם מויער פון גארטען האט ער זיך פגעשטעלט.

רומא האט געפאכט מיט א מוכל.

בעת ער איז שוין געווען אין דאמפער, האט ער דערפיהלט, ווי עס בעטען אזהם געווענדעט אין דאמפער אויסשטיגען. ער האט געוואלט אויסשטיגען. צוריקקעהרען, לויפען אהיים צופיס, אבי נאר אונמאל צו פרעסען אין זיינע ארמס זיין פרוי.

עס אז געפאלען א רעגען. די טראפען רעגען האבען געקלאפט אויף דעם דאך אין אין די פענסטער פון דאמפער. דער הימעל איז געווען גראה אזן נושט דורכזיכטיג. דער ווייטער האריזאנט איז געווען בעדעקט מיט א גרויזאם שווארצען ווארמער אין צופערן וועט מיט שרעק דערזעהן, אז למשל פון דער גרו-פע 30 יעהריגע שטארבען אויף 100 מענשען 26, וואס האבען 55 יאהר, אל-זא יעדער 4-טער מענש צו דערפסמו לעזער זיך נושט פערשראלטען און זיך בערענען. אפשר וועל אוך זיין דער 4-טער? פערשטעהט זיך געגען מיט קען מען חכם נושט זיין, נאר די וויסענשאפט און פערבונדענע מיט פונאו-צען האט אויסגעקלערט א לעבענס-פער-זיכערונגס-געזעלשאפט, וואס נושט קע-נענדיג זיך א קענען-שטעלן דעם מיט, פערזיכערען זיין, אז די פאמיליע פון שפעזער זאל נאר זיין מיט נושט געפי-נען זיך אין קיין נויט, ארער אויך ער וועט נושט זיין דער דאזיגער „4-טער" און וועט אובערלעבען די חברים פון זיין גרופע זאל ער קענען געגעבען פון זיין פרובמבארער ארבייט און שפארזאמ-קייט.

דעם דערמאהנטען ארטיקעל מיט דעם ביטע צו פערעפענטלעכען האבען מיר דערהאלטען

פון דער גענעראל-רעפרעזענטאנץ אין לאדז
פערזיכערונגס-אקט.-געזעלשאפט
„Vita" אין וואַרשע

„קדוש השם"

(ענדע פון זייט 3)

בפרט אויף די לומדים פון דן, וועלכע זענען אנטלאפן קיין נעמיראוו. די נעמיראווער פלימים האבען זיך געוואלט אנטקעגנשטעלען די מערדער און זיך פערמידיגען בוז'ן לעצטען פרעפען בלוט אבער פערראט און פערשוימקונט האבען פערוואנדעלט די שטאט און א בלוט באד, אנדער די יודען האבען נאר נקם האט צטם זיך צו פערמידיגען און זיך צו שוצען:

— און מיט דער שונא חמיל האט דערהערט, אז א סך יודען זענען פערזאמעלט אין נעמיראוו און אז זי האבען מוט זיך נאלד און זולבער און אז נעמיראוו גופא צוגעגעבן זיך אויס מוט אויהר עשירות, אז זי און א גרויסע קהלה און א חשיב'ע פאר נאם, אז זי האט א סך חכמים און שרעבער, האט ער אתנו נעשיקט קיין נעמיראוו אנעגעבן פון זעגע יודען-שונאים מוט 600 פרנגס קאזאקען און ער האט געשריבען צו די אנפיהרער פון דער שטאט א בקשה כען נאל אויהם העלפען. די שטאט און גערעכנט די יודען, וועלכע זענען געווען: דאס אין דער חיל פון פוילען, וועלכער קומט אויך העלפען און אנער קאמף מוט די שונאים. די יודען, וועלכע זענען געשטאנען אויפ'ן מויער האבען געזעהען די פאהנען, אז זיי זענען ווי די פוילישע, האבען זיי גענומען, אז די שטאטושע גוים זענען אמת. באלד האבען זיי געעפנט דאס מויער. קום אין אבער געווען דער מויער געעפנט, האבען זיך ארייגגעשיסען די קאזאקען מיט פלוגיג שווערדען און די שטאטושע גוים מוט שטוזען און מיט שווערדען און מיט שפלען און מיט שטעקענס, אין כען האט אויסגעהרג'עט די יודען. פרויען און מידלעך האבען זיי געטענגנט, ווי זיי דאבען געוואלט. א טייל פון די פרויען און מידלעך זענען ארייגגעשפרונגען אין וואסער, וועלכעס איז געווען גא'ר'עט צו דער פעסטונג. פרי די חרגים זאלען זיי נישט טטמא זיין און זיי זענען אנטגעגענגען אין וואסער. אויך א סך בחורים, טעלכע דאבען געקאנט שווימען, זענען ארייגגעשפרונגען אין וואסער און האבען געשווארען אין געגלויבע, אז זיי העלען זיך מציל זיין פון דער חרגים. די גוים אבער זענען זיי נאכגעשווארען מיט שווערדען און מיט שופלען אין האבען זיי אין וואסער מיט שטול האט מען געשאסען און וואסער מוט א שווע־בעל־פולטער אז מען האט אזי פיל גע־הרג'עט. אין דאס וואסער און רויט מיט וואר'ען פון בלוט פון די הרגים.

אויך אש דערצעהלט אין זין דאמאן. אז פון געטורען דאבען זיך א סך יודען גערא'טעוועט דורכדעם, וואס זיי האבען זיך ארייגגעוואר'פען און וואסער אין זיי־נען ארובע־געשוואימען אויף דעם אנ־דערען פרגס. אויף דעם ווגס האט זיך מציל געווען ר' מענדל, דער פרנס פון זלאמשעוו. ר' מענדל, זיין ווייב און אין אנהויב אויך שלמה'לע. די תאזאקען פעגס מכן דאבען אבער שלמה'לען צו־רוק ארויסגעזעצט פון וואסער אין חי־בען אויהם געראטעוועט. אזי האט אויהם שפעטער פערקופט צו די יודען אין מערקין. ר' מענדל און זיין ווייב דאבען זיך געראטעוועט און זיינען אנגעקומען מען סטן מילטשוו. בעי הנוסר ווייס אז דערמאנט דער איזראוויר רב, ר' יחיאל מיכל, וועלכען אש האט אזי קונסטלע־רוש געשולדערט אין זין דאמאן, און וועלכער ווערט אויך דערמאנט בעים ש"ך. דאס, וואס אש דערצעהלט אלס פאסורגנג מוט שלמה'לען, אין פארגע־קומען מוט ר' יחיאל מיכל: אין דארט אין געווען דער ראש־ישיבה פון נעמי־ראוו, דער גאון ר' יחיאל מיכל, א זוהן פון גאון ר' אליעזר, וועלכער האט אויף אויסגעוועגונג געוואוסט די גאנצע תורה און אין געווען בעהאוגעט אין אלע חכ־מות פון דער וועלט. דעם שפת פאר דער גזירה האט ער געהאלטען א דרשה און האט מתרה געווען דעם עולם, אז ער זאל מקדש זין דעם שם שמים און ער זאל זיך נישט שמד'עו, בעת עס ווגס אנקי־מען דער שונא. און אזי האט קהל אויך געמען. ר' יחיאל מיכל אין ארעגגע־שפרונגען אין וואסער, פרי זיך מציל צו זיין דורך שווימען. א יין האט אויהם אבער געלאפט און האט אויהם געווארן הרג'עגען. דער גאון האט געבעטען, ער זאל אויהם נישט הרג'עגען אין ער וועט אויהם געבען א סך גאלד און זילבער. דער יין האט מסכים געווען און זי זענען גע־קומען אין דעם הויז פון גאון צו דעם ארט, וואו עס אין בערבעהאלטען געווען דאס גאלד און זילבער, און דער קא־זאק האט אויהם בעפרעט און האט אויהם געלאזט לעבען. און דער גאון אין גע־גאנגען צוזאמען מיט זיין מומער און האט זיך פערבעהאלטען אין א הויז די נאנצע נאכט, בין צום מארגען. אויף מארגען דעם 22. אין סיון האבען די יונים געזוכט אין די הייזער, אויב עס אין פערבעהאלטען א יוד. דער גאון אין ענטלאפן אויפ'ן בית־עלמין צוזאמען מיט דער מומער, פרי זיי זאלען קאנען קומען צו קבורה, אויב מען וועט זיי הרג'עגען. נאהנט בעים בית־עלמין אין זיי נאכגעלאפן א יון פון די שמאט־אינ־וואוינער, וועלכער האט געגוהט שיך און האט שרעקליך געשלאגען דעם גאון מיט זיין שטעקען. די מאמע פון גאון האט געבעטען, אז ער זאל זי הרג'עגען אנ־שטאט אויהר זוהן. דער יון האט אבער פרוהער גע'הרג'עט דעם גאון און דער־נאך זיין מומער. נאט זאל זיך נוקם זיין פאר זיין בלוט. דאס ווייב פון גאון האט דריי טעג נאך דער הריגה מקבר געווען אויהר מאן און אויהר שווגער. אין אלע ערטער, וואו די גזירות זענען פאר־נקומען, האט מען על פי רוב געלאזט לעבען די פרויען, אויב זיי זענען נושט געווען אלט אדער קראנק. און דעם פאל האט מען זיי גע'הרג'עט".

(דאס ווייטערע קומט)

אויפפאדערונג

צו דער פערוואלטונג פון בעקער-צעך און בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאדז

מיר אונטערגעשריבענע מיטגלידער פון בעקער-צעך און בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאדז, וויסכדניא 57, פאדערן אויף די אויבענדערמאהנטע פערוואלטונג, ווי אויך דעם סטארשי און די פאר־סטארשים

צו דעמיסיע

און גלייכצייטיג מאדערן מיר אין פערלויף פון 14 טאג, לויט דעם סטא־טוט פון פעראיין, § 16, און סטאטוט פון צעך § 19, צו רופען

אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג

צו וועהלען א נייע פערוואלטונג און סטארשי מיט פאדסטארשים.

גלייכצייטיג ערקלערען מיר, אז מיר סאלידאריזירען זיך פולשטענ־דיג מיט אונזער ג' קאלעגע משה פאזנאנסקי און מיר ווער־פען אפ מיט פערעכטונג אונזער שענדליכען פאסקויל געגען איהם.

עס פאלגען 89 אונטערשריפטען

דאס הייסט 90 פראצענט פון דער אלגעמיינער צאהל מיטגלידער פון יודישען בעקער אין לאדז.

די אונטערשריפטען געפינען זיך אין דער רעד. פון „לאדזער טאגעבלאט".

ליעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

און צאהן-ערצטליכער סאבינעט

17 זגערזשער 17, טעל. 33-16

ד"ר ראמאווסקי	נאז-, האלז- און אוירען-קראנקה.	11—10; 3—2; 7—6
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	12—2
ד"ר רוזשאנער	הויט- און געשלעכטס-קר.	11—10; 2—1
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12—10 5—4
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	1—11.30; 6—5
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	2—1; 8—7
ד"ר סאנטאר	כירורגישע קראנקהייטען	5.30—4.30
ד"ר זיינבערג	אינערע, ספעצ. הערץ, לונגען	1—12; 7.30—6.30
ד"ר סטופעל	רענטגען	2—12; 6—4
צאהן-ארצט א. גראדזשענטשיק „ „ נ. ראזעם	צאהן- און מויל-קראנקהייטען	7—3 1—10

קינסטליכע האהנצאהנען-בעשטראהלונג. — פאקען-שטעלען.

ביי דער לעטשניצע איז — געפענט צוואראן

אַרענטגען-אינסטיטוט

קוואַרץ-לאמפ, דיאטערמיע און עלעקטריש-פיזישע קאבינעט.

וויזיטעז איז שטאט. —:— אפען אויך זונטאג.

אלע ארט מעדיצינישע אנאליזען. —— קורסען פאר שטאמלער.

אימפונגען געגען שקארלאטינע.

ערצטליך-קאסמעטיש-קאבינעט

פרל. מ. מארקוס נעמט זיך פון 5—7. אוועגד.

לעזט און אבאנירט

— דאס —

לאדזער טאגעבלאט

א לאנגיעריגער געוועזענער געריכט-סעקרעטאר

שרייבט און ערלעדיגט אלערליי ביטעס און קלאגעס קלויזולעס און זאבעזיעטשעניעס אין אלע שטעט פון פוילען א גוטער ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים.

B. Mann, Piotrkowska 10

צוליב דער שווערער צייט זענען די פרייזען ערמעסיגט

וויכטיג פאר אורלויב-פאהרער!

ווילט איהר אייער אורלויב גוט פערברענגען? פאהרט אויף אפרוה נאר אין בעוואוסטען

פענסיאנאט „WYGODA"

St. GŁOWNO, Polenice. Wila Misiaka obok Nowego Otwocka w lesie

נאר 9 זלאטיק טעגליך

גרויסע זוניגע צימערן, כשרע, היגיענישע קיך, שעהנע געגענד.

קאנקורענץ-פרייזען—30% ביליגער ווי איבערהאל;

בעמערקונג: בעטעוואנד איז נויטיג מיטצוברענגען.

צו ווענדען זיך דירעקט צו פרוי אפעל אין פענסיאנאט „וויגאדא"

אין לאדז ערטיילט אויסקונפט: אפעל, זאוואדזקא 23, אין הויף, 2-טען אייגגאנג, לינקס, פארטער. פון 2—4 זיין פון 6—8.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און טענער-שווערע אנאליזען פון בלוט און זויספליס אויף סיפיליס און טריפער קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאנישע און נערוועז-קראנקהייטען.

מוואריז לאמפ-עלעקטרישע הייל-מאבינעט-מאסמעטיס

טעגיג פון 8 ביז 9 אוועגד

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג

בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען

ווידיט 3 זלאטעס

אויפפאדערונג

צו דער פערוואלטונג פון בעקער-צעך און בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאדז

מיר אונטערגעשריבענע מיטגלידער פון בעקער-צעך און בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאדז, וויסכדניא 57, פאדערן אויף די אויבענדערמאהנטע פערוואלטונג, ווי אויך דעם סטארשי און די פאד־סטארשים

צו דעמיסיע

און גלייכצייטיג מאדערן מיר אין פערלויף פון 14 טאג, לויט דעם סטא־טוט פון פעראיין, § 16, און סטאטוט פון צעך § 19, צו רופען

אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג

צו וועהלען א נייע פערוואלטונג און סטארשי מיט פאדסטארשים.

גלייכצייטיג ערקלערען מיר, אז מיר סאלידאריזירען זיך פולשטענ־דיג מיט אונזער ג' קאלעגע משה פאזנאנסקי און מיר ווער־פען אפ מיט פערעכטונג אונזער שענדליכען פאסקויל געגען איהם.

עס פאלגען 89 אונטערשריפטען

דאס הייסט 90 פראצענט פון דער אלגעמיינער צאהל מיטגלידער פון יודישען בעקער אין לאדז.

די אונטערשריפטען געפינען זיך אין דער רעד. פון „לאדזער טאגעבלאט".

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31-go sierpnia 1926 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 527), Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 lipca 1928 roku o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły (Dz.U R.P. Nr. 87, poza 761). Rozporządzeniu Wojewody Łódzkiego z dnia 8 kwietnia 1929 roku oraz na opinji Komisji do badania cen, wyrażonej na posiedzeniu w dniu 27 lipca 1929 roku— niniejszem podaję do wiadomości mieszkańcom miasta Łodzi, co następuje:

Uchwałą Magistratu m. Łodzi Nr. 836 z dnia 29 lipca 1929 roku zostały wyznaczone następujące ceny maksymalne (najwyższe),

Na mięso wołowe, baranie i cielęce za 1 kig.:

w hurcie:		w detalu:	
wołowina norm. I gat. . . zł.	2.65	wołowina norm. I gat. . . zł.	3.00
„ „ II „ . . „	2.20	„ „ II „ . . „	2.50
„ koszerna I gat. „	3.54	„ koszerna I gat. „	4.20
„ „ II „ „	2.85	„ „ II „ . „	3.40
baranina normalna . . . „	2.95	baranina normalna . . . „	3.40
„ koszerna . . . „	3.45	„ koszerna . . . „	4.10
cielęcina normalna . . . „	2.70	cielęcina normalna . . „	3.10
„ koszerna . . . „	2.70	„ koszerna . . . „	3.20
		wołowina norm. I g. bez kości „	3.60
		„ „ II „ „ „ „	2.80
		polędwica wołowa . . . . „	4.10

W myśl § 10 zacytowanego wyżej Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych będą ukarani przez władzę administracyjną I instancji wedł. art. 4 i 5 zacytowanego wyżej Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10000 złotych**, o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych ustaw karnych.

Wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

Łódź, dnia 39 lipca 1929 roku.

Prezydent m. Łodzi
(—) B. Ziemięcki

Inżynierowie Rozental i Praszkier

Łódź, Piotrkowska 44, tel. 62-34

דאס קאנצעסיאנירטע קאנאליזאציע-ביורא

פון די אינזשינירען

עדוארד ראזענטאל און גרשון פראשקער

פיהרט אויס קאנאליזאציע-ארבייטען און בעארבייט פלענער אויף גינסטיגע בעדינגונגען.

א ציהרונג

אין יעדען יודישן הויז

שוין ערשינען

די פאטאגראפיעס פון פאלגענדע צדיקים זי"ע

1) ת' הרה"ק רשב"הג דער מעזריטשער מגיד זצלל"ה
2) ת' הרה"ק המפורסם וכו' הרבי ר"ר בונם זצלל"ה
3) ת' הרה"ק המפורסם דער ראפשער רבי זצלל"ה
4) ת' הרה"ק המפורסם בעל תפארת שמואל דער אלעקסאנדער רבי זצלל"ה
5) ת' הרה"ק המפורסם דער אסטרעווצער רבי זצלל"ה
6) ת' הרה"ק המפורסם דער ראדזינער רבי זצלל"ה

געדריקט אויפ'ן פיינסטען „כריסטאל" פאפיר וואנד פארמאט אין 2 פארבען.

פרייז פון יעדען עקזעמפלאר 50 גר.

מיט בעשטעלונגען זיך ווענדען אין ספרים סקלאד

יהושע שאפירא פאלנאצנא 6.

עס ווערט אויך געשיקט אויף פאסט נעכ'ן רעראלטען דעם בעשראו.

נעמ.: מיר בעטען די קרובים וואס בעזיצען פאטאגראפיעס פון גאונים צדיקים אונז צו צו־שיקען צו זי 2-טע סעריע ת' כלית וואס האל־טען אין קירצען ביים פערענדיגט ווערען.

וואַרנונג

צוליב דעם וואס לעצטענס האבען זיך בע־וויזען פאלשע וועכסלען אויף מיין נא־מען ווארען איך אלע וואס נעהמען וועקסלען מיט מיין אונטערשריפט, זאלען זיך פריהער מיט מיר פערשטענדיגען.

וואלף גאלדמאן

וויסכאדניא 18.

Buchalter-bilansista,

Korespondent **polsko - niemiecki** ma kilka wolnych godzin.

Łask. zgłosz. sub. „Polmark" do redakcji niniejsz. pisma. 3462

א געשעפט

מיט וואוינונג אדער אהנע וא־סארט איבערצו־נעבען בלייוויים' קאנסטאנטינער 20.

עלעגאנטע

שייטלען

(א לא גארסאן) ווי אויך צו פריזירען נעמט אן די לאנג-יעהריגע פריזיערקע פרוי

גארנעצקא, מאנסטראצקא 1.

אלע ארט בעשטעלונגען, וואס נעהם ארויס אין געביט פון פריזירען ווערען פראמפט און פינקטליך אויסגעפירט, מעסיגע פרייזען.

אויגען-ארצט

דר. שווייג

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 6—4 און 1 — 11

Zawadzka 6, tel 35-91

אבאנאמענטס-פרייז: פאר א חודש אין פוילען 6 ווב. אין פ[illegible] ביין—20 פראנק, אין [illegible] 1.25 דאלאר. אינאנטעו-פרייז: פאר אויסלענדישע אנגעזאגן 100% [illegible] פאר דער שטאט—מיט 50% [illegible]

Redaktor-wydawca E. Hamburski

Tłoczonia: E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 14.